

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglaš 1 m/m K 2.—, notica, poslago, predkiti, izjave in reklame 1 m/m K 3.—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2.—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan K 300.—, polletno 150.—, 3 mesečno 75.—, 1 25.—.
 V inozemstvu: celoletno K 480.—, polletno 240.—, 3 mesečno 120.—, 1 40.—.
 Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo plačena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje, telefon št. 34.
 Kopije sprejema le podpisane in sadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrata.
 Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
 V inozemstvu 65 par = K 2.60.
 Poština plačana v gotovini.

Pozdravljena, naša država!

V časih, ko vsled naraščajoče dragine in padanja valute pridobiva zopet na veljavi hujšakstvo, v časih, ko se zopet napihuje rod opjatov, gradeč svojo trhlo stavbo na praznih besedah, kljubujemo vsem in kličemo svoj »Pozdravljena država!«, realizacija naših sanj.

Niž zato, če vidimo tudi mi vse naokrog napake, niž zato, če moramo tudi mi preprosto prebolevati razočaranje, vseeno ponavljamo svoj pozdrav, ker presojamo vse z idejnega stališča. Vemo, da so ideje ona sila, ki premikajo ves svet, in ker vemo nadalje, da je danes najbolj konkretna, najbolj realna in pri tem najbolj visoka ravno država, na misel, zato tudi vemo, da je zmaga njena.

Istina je, imamo silne spore imamo predvsem hrvatsko vprašanje. Toda kljub vsej ostrosti vprašanja je to naše vprašanje, in noben tujec ga še ni mogel uspešno skombinirati za svoje. Dasi si nasprotujemo, vendar se zavedamo, da moramo živeti zaeno in da se ne smemo ločiti. Kakor se na eni strani zavedamo svoje različnosti, tako pa se zavedamo tudi, da imamo iste sovražnike, da smo eni kot drugi brez prijateljev in da smo si vkljub vsemu, ne najboljši prijatelji ali najzvestejši zavezniki, marveč eno, krvni bratje.

Iz tega spoznanja pa nujno izhaja, da moramo gojiti svojo skupnost vsaj tako dolgo, da dosežemo za večno sigurnost pred zunanjimi sovražniki. Dokler trka na naša vrata grozeča Italijan, Nemec in Madžar, tako dolgo vsaj moramo biti za našo državo, moramo podpirati njeno misel, tako dolgo vsaj moramo biti za našo državo, moramo podpirati njeno misel. Narod ki je ob meji, ki vidi sovražnost tujca najbolj nazorno, ta je tudi najbolj izpoznan gornje dejstvo. Z meja pa se širi spoznanje v notranjost, in posledica je, da državna zavest zmaguje. Smelo lahko rečemo, da bi bilo hrvatsko vprašanje če bi ne bilo istrskih in dalmatinskih nasilstev, ako bi ne bilo zaradi njih istrskih in dalmatinskih hrvatskih apostolov jedinstva, da bi bilo hrvatsko vprašanje že katastrofalno za našo državo. Tako pa je že zmagala zavest skupne fronte in če se danes semtertja še mrklo gledamo, vendar smo si edini v sovraštvu. Iz sovraštvu pa raste skupen boj, iz boja pa se rodi ljubezen, in zato pozdrav tebi, država ki nas siloma združuje, da pride za nas ura ljubezni.

Tujec, ki čita v tujini samo naša lista, ta bi moral obupati nad našo državo, tako govorimo o sebi. Ako se kje zgodi kakšna nerednost, potem pišemo o škandalu, če je kje pobjoj, potem beremo o pokoljih, in če je komu ostala neizpolnjena kakšna želja, potem je temu sigurno kriva velikanska korupcija, ki vlada tam doli v Beogradu. Jasno da je to pretiravanje škodljivo, toda kateri mlad in zdrav narod ni ljubil pretiravanj? Tudi to je res da se gode nerednosti in celo korupcije. Toda kako naj bi komaj nastala država razpolagala s takim aparatom, da bi šlo vse gladko, kakor namazano? Ni zlo v tem, da se nerednosti vrše, zlo bi bilo v tem, če bi se na nerednosti molčalo. Pri nas pa se ne molči, temveč se narobe prav krepko kriči. Ali ni to znak moralno zdravega naroda?

Težko gre in vsak dan izvemo za nove težave. Toda pomislite, ali more nakrat iti gladko, kadar pride prvič pod en krov, kar je bilo prej nasilno ločeno stoletje, tisočletja, dasi je bilo vse to od začetka ena enota? Vplivi nemštva, italijanstva, madžarstva, turštva, pride nite k temu še provincializem, kampanilizem in vse to pomnožite še z vojnimi posledicami! Čudež bi bil če bi bilo vse gladko. Na vse zadnje še upoštevajte to, da se v naših žilah pretaka vroča, čisto prevročna kri, da so med nami zelo redki ljudje, ki niso pristopni šušljanju od zunaj. Kdor upošteva vse to, ta mora priznati, da gre dobro, ker od leta 1918 se je vendarle mnogo izboljšalo in povprečnica med dobrim in slabim gre navzgor. In da gre navzgor, je zasluga države, ki nas je s silo držala v zajednici, da po povprečnici končno pridemo iz formelnega v dejansko ujedinjenje.

Ko so bili veliki dnevi preobrata, je vse navdušeno pozdravljalo državo, predstavljajoč si, da so napočili časi, ko bo teklo mleko in med. Marikdo danes bridko toži, ker je prišlo razočaranje. Toda da po krivici! Ali je mogla tista meglena slika, ki jo je imel vsak po preobratu o državi, pretrpeti tudi le najneznatnejši udarec, ali niso bila vsa pretirana pričakovanja samo fantastičen optimizem, ki ni računal z realnostmi? Zato pozdravljamo razočaranje, ker iz njega prihaja spoznanje, ki šele rodi Jugoslovenco, ki se s ponosom trka na prsa: Civis Jugoslaviae sum!

In takih nam treba, ker prej ne bo boljše, predno ne bo vsak storil vseh svojih dolžnosti do države v zavesti, da dela s tem za sebe, in takrat bo tudi država storila svojo dolžnost do državljanov. Ali ni logično, če sedanja državljanska »zavest«, da rabimo to olepšavo, ne more dati drugega parlamenta, kakor ga ravno imamo?

Iz meglene nejasnosti popreobratne dobe prehajamo preko do-

be kaotičnega nastanka. Ze gradimo prve početke naše trdne bodočnosti in na obzorju se že jasno vidi sila naše v močni državi združene enotnosti! Kdo je, ki bi z zanosom ne dejal: »In jaz sem državljani te zmagujoče države,« kdo je, ki bi s ponosom sebe ne štel med one graditelje naše bodočnosti?

Civis Jugoslavus sum! To je geslo močnih ljudi, to je načelo poštenjakov! Pozdravljena država, ki si dala zmago temu geslu!

— — —

IV. Škarja:

Duhovniške plače.*

Kakor drugi stanovi, ki žive od stalnih prejemkov, tako tudi duhovništvo, kolikor je navezano na fiksnе plače, ne more v današnjih ne-normalnih razmerah izhajati. Razumljivo je torej, da duhovniki zahtevajo izboljšanje svojega gmotnega položaja. Tudi »Slov. Narod« je posvetil temu problemu svojo pozornost, priobčivši mnenje g. vseučiliškega profesorja dr. Kušeka in nekega neimenovanega dopisnika. Da se razpravlja javno rešitev tega problema in pojasnjuje njegovo bistvo, je gotovo v splošnem interesu Obče spoznanje tega problema v pravem, finančnopolitičnem in socialnem oziru je treba pospeševati da bo javnost zadevo presojala pravično, brez predsodkov in neutemeljene agitacije, bodisi v eni bodisi v drugi smeri.

Oba omenjena dopisnika sta presojala problem mnogostanski, kolikor seveda more dati dnevnik na razpolago prostora za tako razpravo, vendar smatram za potrebno ali vsaj umestno, da se pojasni še nekatere strani tega vprašanja. Pred vsem se govori o plačah torej o odškodnini za prepuščeno delovno moč. Pravico do plače ima kdor dela, in višina plače se mora ravnati v prvi vrsti po kvalitativni in kvantitativni množini dela, zahtevati pa je plačo od tistega, za kogar se opravlja delo. Duhovniki so organi cerkve, avtonomne korporacije, opravljajo v prvi vrsti njene naloge, zato je pred vsem ona pokli-

* Dajemo mesta temu članku, ki vsestransko in objektivno osvetljuje problem, ki je vsekakor pereč zato tudi vreden interesa. — Uredništvo.

ca, da uredi materialno stran svojih služabnikov. Ali cerkvena organizacija je v naši državi nepopolna, urejena je duhovna stran, materialna zun. stran pa nima izvedene popolne lastne organizacije, nima lastne eksekutive in je odvisna od državne moči in pomoči.

V drugi vrsti pa opravlja duhovništvo deloma prave državne posle, n. pr. pouk v šolah in zavodih ter vodstvo matrik (knjige o rojenih, poročenih in umrlih). Tisti duhovniki, ki opravljajo take državne funkcije, imajo brezpogojno tudi pravico, da država plačuje njihovo delo. Seveda bi tisti duhovniki, ki opravljajo za državo n. pr. samo vodstvo matrik, večinoma ne mogli dobljati od države za to delo tolikšne plače, da bi mogli od nje živeti, zakaj plača mora biti v primerem razmerju z delom.

Teoretično bi bila mogoča trajna in zadovoljujoča ureditev tako da se ustvari popolna organizacija cerkve s pravico in dejansko močjo, da mora sama skrbeti za pobiranje sredstev v pokritje vseh osebnih in stvarnih izdatkov; cerkvene občine bi se mogle urediti podobno kakor politične občine. Tudi taka organizacija se ne da ustvariti na mah, težave bi delalo tudi dejstvo, da nimajo vse naše cerkve svojih vrhovnih poglavarjev znotraj mej naše države. Nadaljno dejstvo, ki ovira ustanovitev takih avtonomnih organizacij, je tudi nenaklonjenost velikega dela našega naroda močnim avtonomnim organizacijam, ki bi mogle opasno oslabinjati moč države.

Iz tega križanja cerkvenih in državnih interesov si moremo razlagati, zakaj gmotna preskrba du-

hovništva ni enotno urejena. Službeni užtiki duhovnikov, ki izvršujejo dušno pastirstvo, se stekajo iz različnih virov kakor: iz poljedelskih zemljišč, poslopij (brezplačna stanovanja in najemnine), gotovinskih glavnic, koristonosnih pravic naravnih dajatev (n. pr. bera), šolnih pristojbin ter končno prispevkov iz državne blagajne. Ti raznovrstni viri če izvzamemo državno blagajno, seveda niso enako močni, iz česar sledi, da duhovniki na enakem službenem položaju nimajo v vseh službenih krajih enakih službenih užtkov in da čisto užtiki duhovnikov na različnih službenih položajih bodisi v istem bodisi v različnih službenih krajih niso v primerem medsebojnem razmerju. Umestna bi bila pravična izravnava bodisi potom odtegljajev na preobitno dobljanih službenih mestih v prid preskromno dotiranih, bodisi potom strnjenja vseh virov v enoten fond in porazdelitev ali reguliranje prejemkov iz tega fonda za posamezne službene položaje in službene kraje. Taka preureditev bi se smela tikati le osebnih užtkov duhovščine, izvzete bi bile potreščine za humanitarno, znanstvene in podobne zavode in naprave (gimnazije, umetniške zbirke, knjižnice, ubožnice). S tako današnji socialni svesti odgovarjajočo preuredbo užtkov bi bilo gmotno slabo preskrbljenim duhovnikom vsaj nekaj pomagano, ne da bi bilo treba vse breme naložiti pripadnikom dotične vere ali vsem državljanom; zakaj to je treba po možnosti ščititi, da bodo mogli prenašati breme za prvobitno državne naloge.

Če bi se izvršila izravnava užtkov potom odtegljajev oziroma dotikov, bi bilo nadalje proučiti, ne kačeli vračunati med službene užtke vse službene dohodke in sicer v dejansko doseženem, ne fiktivnem donosu; odbitki fiktivnih izdatkov od rent in dotacij, vračunavanje samo čistega kat. donosa zemljišč na mesto dejanskega donosa bi se ne smelo več dopuščati. Tako bi se po vsil prebitok, ki bi prišel slabše dotiranim službenim položajem id krajem v dobro.

Na ta način bi bili osebni užtiki duhovnikov iz obstoječih virov izjednačeni po službenih položajih od pravičnem upoštevanju lokalnih razmer in službene dobe, istočasno bi se pristopilo k drugemu delu rešitve to je k vprašanju zvišanja dotacij iz državne blagajne. Ta dotacija bi morala biti samo dopolnilo

Dr. Adolf Heilborn:

Zelenci.

Kulturna glosa. — »Reclams Universum«

Iz »stoletja otrokovega« se je logično razvila »sopa zelencev.« Z Nj. Veličanstvom otrokom smo uganjali tako pretiran, naravnost bizantinski kult, da se ne smemo čuditi, če zdaj, dospelši v svoja paglavaka leta, ne poznamo nobene meje v svoji domišljavosti ter noče svojim zahtevam stavljati nikakih ograj. Ona grška beseda, ki jo je postavil Goethe kot geslo na čelo svoje »Wahrheit und Dichtung«, akri-va globoko modrost izkušence: »Le kdor je v borbi s protivnimi silami vzrastel, je odgojen.« Borba za obstanek je jeklen naravni zakon, ki zahteva izpolnitve ter se ne da obiti kakor človeška zahteva. Prevede solnce sežge, prevede dobroto omehkuži. Povrh tega še vojna s svojimi pedagoškimi igrami in zamudami — vse to nam je dalo generacijo, ki bolega telesno, duševno in ne najmanjše tudi etično. Razvajeni Jaz enega se je združil s prav tako pomehuženim Jazom drugega v emfatični Mi mladine, nezrele, zelene mladine, kakršne kulturna zgodovina doslej še ni doživela.

Borba med četi in sinovi je prastara; to je, kratko izraženo, borba med admirajočim in nastajajočim svetovnim

nasiranjem. Toda še nikdar se ni vršila ta borba s toliko brezbriznostjo na eni, in s toliko domišljavostjo na drugi strani. Vedno je sledila časom miru in prenasitosti viharost in borba; toda iz tega se niso vedno porajali le zaprti, in težnja po ustvarjanju se ni dušila le v neplodnih bolečinah ter v krčevitem spakovanju.

Kamorkoli se ozremo danes na stvar javnega udejstvovanja, povsod vidimo bahaštvo in popolno odrekanje, impotenco in sterilnost; povsod velike besede in široke geste, ki naj bi pač zakrile zavestni nedostatek nadarjenosti in znanja.

Tako je na polju literature, upodabljaljavi umetnosti, glasbe, — da, je li morda v politiki drugače? Mar niso ti neprestani puči neke vrste potencialnih iger »razbojnikov in žandarjev«? Drugače jih ni mogoče ocenjati, — le obžalovati je, da so »žandarmom« zaradi potrepeljivosti odraslih in zaradi liberalnih zakonov roke vse preveč svezane.

Gospodje komunisti v podjetju Leu na so bili poprečno 16—21 let stari; med komunisti z Weissenste sta znaki, kakor je pokazala razprava, dva za silo podpisati svoje ime in tretji je znal narediti vsaj križec.

Kar je prav levič, seveda ne zameta dečnica, Studiosus grof Arco, praprotčak v Hirschfeld in kakor se tiči Harmodiji in Aristogeitonu, »rešitelji

domovine«, še pišejo, uganjajo isto igro ter so politično natančno toliko zreli. Saj so dandanes že šolski dečki »politik«, se udeležujejo demonstracijah »sprovodov, kriče »hoče in »niedere« ter demonstrirajo na svojo pest proti neprijatelju šolskim svetom.

Temu se pač ni treba čuditi, če pomislimo, kako nevarne pravice so se dale otrokom po ustanovitvi teh »šolskih svetov«: to so le sadovi z drevesa takega spoznanja. Zaradi pomanjkanja delavnih moči je bilo pač treba iz šole odpuščene dečke večkrat uporabljati namesto odraslih; včasih so zašli sami na odgovornosti polne službe ter so se etično nešteto krat ponesrečili. Rasvili so se v lahkostivo v malem, ter sta se milje zabavila in kvaliteta podajanih užtkov morala ravnati po njih »okus«. In tu ni mogoče tej novi mladini odrekati priznanja: v vseh teh rešeh je presenetljivo naglo dozorela...

Da pridemo na polje duševne kulture — kultura je izročilo, nadaljevanje onega, kar je postalo od generacije do generacije organično. Redkokdaj pa je zgodovina zabeležila tako globoko razpoko v tradiciji. Zelenci, katerih duša ima, kakor se je rogaj Kerr, »Auf-fallsucht«, zanikajo vse obetjaje. Zavedno hočejo znova pričeti s najprimitivnejšim: z jecljanjem otrok, z umetnostjo divjakov, s hrupom obdajajočega življenja. Če pogledamo natančneje, pa vidimo staro povest o li-

sici in grozdju. Umetnost pride od umetli, toda oni ne umejo, ne znajo ničesar, ker se niso ničesar učili: tako igrajo Robinsone na divjih otokih, ki so si jih sami ustvarili.

In kritiki liste starosti in iste duševne višine pridigujejo zelencem in drugim nedoraslim: »To je vaša umetnost, nova, edina svetljava, umetnost mladosti, umetnost bodočnosti.« Blazni boj proti duhu in obliki vse stare umetnosti, boj, porojen iz popolnega nepoznanja njenega bistva in razvoja in ne nazadnje iz mrznje učenceve proti potrebnemu učenju, je napravil iz »ustvaritev« teh zelencev najvselejše groteske. Temeljito so uničili vse; razbili niso le gramatike, nego celo jezik, zavrgli niso le dela, nego tudi orodje. Zdelo se je, kakor bi hoteli gore poroditi, a bili so le krči pubertete; nezasišane genijalnosti, novosti večne vrednosti so se obetale, a na svetlo so prišle le smešne miške, nestorji brez sposobnosti za življenje.

Nehote se človek spomni besede iz Kellerjevih Zlorabljenih zaljubljenih pisem: »Ker sta bila mladeča prepričana povsem samita sebi, se čita ondi, »sta se prevzela in sta počenjala najrazličnejše neumnosti. Čitala sta najtežje knjige ter zmedeno o njih razpravljala; prirejala sta težavne koncepte in si čitala strahovite sestavke, skratka, ničesar ni bilo, česar bi se ne bila upala lotiti.«

Kdor ne zna slikati ali klesati, ker se tega v trudaplmem stremjenju in trdem duševnem delu ni hotel učiti, bi hvalisal neumetno umetnost divjakov kot najvišjo umetnost, ki ni nikdar prestopila začetništva, ker vztraja duševni in razvoj njihovi ustvariteljevi na stopnji otroški ali celo živalski.

Duševni nivo »ekspresionizma« je docela otroški; tudi otrok vidi v kosu lesa ali kamena punčko, konja, vozilce ali hišo. Ko sem čital prvič takozvano nemščino in stilaše vaje naših zelencev, sem se moral krohotati: saj to ni nič drugega nego v resnost travestirani odmevi razseljenega jezika imenitnega Jingla v Dickensovih »Pickwick« koveh. Ali ne vidite, ne čitate, ne čitate iz vseh produkcij naših zelencev, da gre tu le za nezavedne (včasih seveda tudi za prav zavedne) šale — za dovipo, satiro in ironijo brez globljega pomena — prežgodej iz šole pobe-glih?

Ali ni vse to več ali manj neprosto-voljen, napol v mačkastem, napol v frenetičnem pubertetnem občutju (tako sodi Hermann Hesse) ustvarjen humor, ki postaja nevaren, ker ga smatramo za resno? — Proti vsaj tej duševnosti zelencev je eno samo zanesljivo uspešno zdravilo: glasno, osvobodilno in ubijajoče krohotanje.

k drugim služ. užitek, zakaj če bi se duhovništvu enostavno priznalo iz državne blagajne plače kakor u radnikom, bi postali duhovniki pravi državni uradniki, torej popolnoma odvisni od države kot službovalci, sledila bi ureditev novega službenega razmerja nasproti državi; cerkve bi postale državne institucije, torej v vseh ne samo v zunanjih zadevah odvisne od države. Spreminjanje razmerja med državo in cerkvami pa danes ne bi bilo umestno.

Tu prihajamo do vprašanja, ali je sploh upravičeno, da država iz

svojih sredstev podpira cerkve; po mojem mnenju dvomi nad tem niso utemeljeni; cerkve splošno tudi izven šol skrbijo za narodno vsgoto in povzdigo morale, njihovi cilji se v tem oziru zlagajo z nalogami države; če torej izpolnjujejo tudi naloge, ki jih država mora smatrati za svoje, je tudi pravično, če jih država gmotno podpira. Kako daleč naj gre drž. podpora, je odvisno od njenih sredstev in obsega, v katerem cerkve vrše take državne naloge in tudi od uspeha.

Narodna skupščina.

Govor predsednika dr. Ribarja.

(Druga plenarna seja.)

— Beograd, 22. oktobra. (Izv.) Dodatno poročilo. Kakor smo že včeraj telefonskim putem javili, je bil dr. Ivan Ribar ponovno izvoljen za predsednika narodne skupščine. Med viharimi ovacijami je predsednik dr. Ribar zasedel predsedniško mesto in imel takrat kratek nastopni govor o zakonodajnih nalogah skupščine. Izjavil je:

Gospodje poslanci! Vidovdanaka ustava nam je otvorila široko delovno polje. V tej seziji zasedanja ima narodna skupščina dolžnost, izvršiti velike naloge.

Razen proračuna, o katerem moramo razpravljati, imamo tudi veliko nalog, sestaviti poslovnik in urediti vse zakone, ki so v tesni zvezi z ustavo, kakor tudi zakone finančnega značaja, katerih ne bo mogoče odložiti. Vse te zakone bomo morali nujno urediti, med njimi posebno važne zakone gospodarskega in socialnega značaja. Urediti nam je te zakone po smernicah naše ustave. Posebno pozornost bomo morali posvetiti tudi zakonom, ki bodo jamčili za mir in napredok naše države, zakone, ki se tičejo obrambe proti našim zunanjim sovražnikom. (Ploskanje.)

Gospodje! Vi ste tisti, ki boste ne le reševali zakone, ampak predlagali nove navedbe. Po poslovniku, katerega bo sestavila ta skupščina v soglasju z ustavo, ima vsak poslanec svoje pravice in dolžnosti. Naj Vas opozorim na tisti člen ustave, ki daje vsakemu članu skupščine pravico, predlagati zakonski načrt.

Initiativa je torej v rokah vsakega posameznega poslanca in zato je se ne bo mogel nihče izmed Vas pritoževati nad slabim delom skupščine. Za neoprednost skupščine je odgovorna vsa skupščina oziroma vsak poslanec posebej.

Dela bomo imeli veliko v tem zasedanju. Navdihniti moramo žiroke mase s prepričanjem, da je vidovdanaka ustava v resnici varna podlaga vsemu razvoju in napredku na gospodarskem, socialnem in splošno-kulturnem polju naše države. (Ploskanje.)

Zakoni, ki se tičejo organizacije in obrambe naše države in zakoni finančnega, gospodarskega in socialnega značaja morajo dati dokaz, da je naša država narodna država. (Odobranje.)

Dati moramo vsej državi edinstvene zakone, s čimer bomo osvojili novo osvobodeno kraje starih usiljenih zakonov in ustvarili ravnopravnost v državi. Imejmo vedno pred očmi svojo domovino in svoje dolžnosti do nje in vsak naj po svojih najboljših zmožnostih pripomore k napredku države. (Odobranje.)

Počaščen sem s ponovno izvolitvijo, za katero vam izrekam srčno zahvalo. Ob tej priliki naj izrečem tudi začasnemu predsedniku Mihaldžiću v vašem imenu zahvalo in vas prosim, da mi pomagate kot predsedniku skupščine izvršiti dolžnost, kakor mi jo nalaga ustava in ljubezen do domovine. (Odobranje.)

Politične vesti.

— Korošec in Protif. Iz Beograda javljajo, da je včeraj okoli 1. popoldne posetil klerikalni vodja dr. Korošec Stojana Protića, da bi z njim konfiriral o sestavi skupnega opozicijskega bloka. Korošec se je skušal tudi pri Protiću informirati o uspehih njegovih političnih razgovorov s hrvatsko opozicijo.

— Železničarji se gibljejo. Zadnje čase so se vršila zborovanja jugoslovenskih železničarjev v Mariboru, Celju, Ptuj, Ljubljani, Vinkovcih, Belišću, Sunji, Zagrebu, Brodu in Varaždinu. Na teh zborovanjih je bila sklenjena resolucija, v kateri najenergičneje protestirajo proti uradnemu načrtu nove službene pragmatike, ki je sestavljena brez sodelovanja železničarskih organizacij ter je reakcionarna. Zahtevajo, da se pragmatika izdela s sodelovanjem organizacij potom javnih anket ter se tako predelani projekt izroči zakonodavnemu odboru parlamenta. Zaradi naraščajoče dragine zahteva resolucija, naj vlada nemudoma skliče anketo in nanjo pozove železničarske organizacije. Določil naj se znova minimum plače ter dovoli enkratni nabavni prispevek za zimo in sicer vsaj po 500 dinarjev za otce in po 800 din. za vsakega člana obitelji. Govoril se, da na-

meravajo železničarji, ako se ne ugotovi njihovih zahtevam, prijeti s pasivno resistenco, odnostno s stavko.

— Nekaj za našo opozicijo. Ministrski predsednik dr. Beneš je v svojem programatičnem govoru rekel tudi nastopno: Moramo pa zahtevati, da se usmeri opozicija proti vladi, ne pa proti državi in njenim temeljem. Posrečilo se nam je, da smo v kratkem času državo tako konsolidirali in stabilizirali, da bodo vsi poskušaji, podkopati njene temelje, popolnoma brezuspešni.

— Proces razpadanja Radićeve republikanske stranke. »Jedinstvo« piše: Kar smo davno proročevali in kar se bo v vedno večji meri godilo kot naravna posledica nezdrave politike, to se uresničuje. Radićevi pristaši zapuščajo teatralnega predsednika hrvatske seljačke republike, ki pride morda že dni v Beograd, da vstopi ob Protićevi roki v parlament in položi prisego kralju Aleksandru in na ustavo, da bi se pozneje eventualno na mehkem ministrskem portfelju boril proti njej. O točnosti naše trditve pričča najbolje izjava Radića samega, ki jo je naslovil na vse organizacije hrvatske seljačke republikanske stranke. V tej izjavi pravi Radić med drugim, da mu

je prišel v roke posiv njegovih pristavcev v Belovaru, ki namerajajo izdati posebnega dnevnika sporazuma s strankinim vodstvom. Radić pravi, da to ni res. V Belovaru so izdali ta posiv proti volji strankinega vodstva in imenovali za urednika lista nekoga gospoda, ki ga je Radić odstavil s njegovega mesta v stranki, ker je ta gospod nasproten duhu Radićeve stranke. Radić pravi: Ako torej prične izhajati v Belovaru »Hrvatski Seljak«, naj vedo vse njegove organizacije, da v Belovaru delajo na svojo roko. Iz te Radićeve izjave je razvidno, da ga zapuščajo njegovi prijatelji. Stari demagog izgublja zaupanje. Reali elementi uvidevajo, da je z Radićem nemogoče delati. Nadejamo se, da se bo vršil proces razpadanja te nezdrave stranke vendar le hitreje nego se misli. To ne zahteva samo interes in napredok Hrvatske, ampak tudi skupni interes vsega našega naroda in naše kraljevine. — Star pregovor pravi, da gre vrh veliko časa k studencu, dokler se ne ubije. To so pričeli uvidevati zaslopljeni hrvatski republikanci, ki so pili do sedaj z zavzanimi očmi kalno vodo iz Radićevega vrča in niso mnogo ali pa nič mislili, kje zajema Radić s svojim vrčem. Ker pa končno vendar le vsak raje je čisto vodo iz čistega vrča, se predvini »republikanci« počasi oddaljujejo od Radića, ker vedo, da se mora zgoditi: ali bo Radić prenehal zajemati umazano vodo in šel skupno s Protićem k čistemu studencu narodne in državne skupnosti, ali pa se mora kmalu ubiti njegov že itak počen vrh!

— Kako se avstrijski častniki ropani po Srbiji. »Narodni List« poroča, da je orožništvo v Horkah dogajalo, da je v Kralji. Dvornu, Vrhlabi in Dol. Kalni skritih mnogo zelo dragocenih predmetov, ki so bili nakradeni na Srbkem, zlasti v beograjskem muzeju v dobi avstrijske okupacije. Čisto orožništvo je zato izvršilo nekaj hišnih preiskav. Dne 12. t. m. je preiskavo stanovanje že umrlega bivšega nadporočnika Gerborja v Hradcu Kralji, ki je bil prideljen med vojno armadnemu poveljstvu avstro - ogrskemu. Našli so tudi zlate srbske medalje, dragocen turški handžar z zlato nožnico in razne dragocene malenkosti. Pri ravnanju Lustrig v Vrhlabi so našli nekaj velikih košev, polnih srbskih starin, ki imajo poleg historične in umetniške vrednosti že same na sebi stvarno ceno okoli 360.000 kron. Istotako so našli v Dolni Kalni cele zaboje srbskih starožitnosti, ki so vredne vsaj pol milijona kron. Med drugim so tu našli ogromno dragocenih prtičev in prtov, izvezanih s srebrjem ali zlatom, krasnih bodal, handžarjev, pištol, čijih ročaji so vloženi s srebrm i. dr. Vsi predmeti so izredne umetniške cene, hkratu pa narodnostno veleskaznivi. Vso tatvino je izdal bivši šofer nadporočnika Gerborja, ki je priznal, da je imel njegov gospod za vse izvoznico. Nekaj oseb je bilo že aretiranih. Vse zaplenjeno blago se vrne beograjskemu muzeju. Preiskava pa se nadaljuje.

— Predsednik Masaryk ni čestital Torretti. Zagrebški »Riječ« poroča iz Beograda: Tukajšnje češkoslovaško poslaništvo demontira vest, po kateri naj bi bil baje predsednik češkoslovaške republike čestital italijanskemu zunanjemu ministru povodom rezultata konferenc v Benetkah.

— Razkroj sovjetske Rusije. »Berlingske Tidende« poročajo iz Helsingsfors: Angleška trgovska delegacija, ki se je mudila v Moskvi, se vrne dne preko Petrograda v Helsingsfors. Vse kaže, da je prišla delegacija do prepričanja, da ni mogoče računati v tem trenutku na redne trgovske stike z Rusijo, ker je razkroj sovjetske Rusije tako napredoval, da bo mogoče prijeti trgovske stike z Rusijo šele kdor ve kdaj pozneje.

— Slovesen zaključek kongresa ruskih učenjakov v Pragi. 18. t. m. se je slovesno zaključil praški kongres ruskih učenjakov. Slovesnosti so prisostvovali ministrski predsednik dr. Beneš, naučni minister Šrober, župan dr. Baza in vse polno zastopnikov češkoslovaških kulturnih organizacij. Predsednik kongresa prof. Lomšakov

se je zahvalil predvsem dr. Benešu za vladno pomoč, v kateri vidi izraz čustvovanja vsega češkoslovaškega naroda. Kongres je sprejel obširno resolucijo, v kateri konstatira, da se je vršil kongres v imenu nad 400 ruskih učenjakov, razstevnih v 16 državah, ki protestirajo proti nekulturni politiki sovjetskega režima. Ruski učenjaki preživljajo neverjetne duševne muke, ki grozijo s fizičnim uničenjem. Končno je prof. Macon pozdravil ruske učenjake v imenu francoskih profesorjev in izrazil upanje, da bo kongres utrdil zvezo med slovanstvom in zapadom.

— Legitimistični kabinet na Madžarskem. Češki listi poročajo, da po beneškem sporazumu silno narašča monarhistična ošabnost na Madžarskem. Sestaviti se hoče legitimistični kabinet. Malokmetška stranka, ki se protivi restavraciji Habsburgov, se mora razbiti in minister Szabo, ki nekdo rekel, da bi habsburška restavracija provzročila Madžarski neizmerno škodo, mora biti odstranjen iz kabineta. Grof Appony in Andrássy sta v stalnem stiku s Hortyjem, da bi omogočila silen legitimistični blok. Za ta načrt skušajo pridobiti tudi ministrskega predsednika Bet-

hlena. S sestavo vlade bo poverjen najbrže Appony, največji prijatelj bivšega kralja Karla. Vstvariti se hoče tudi posebna stranka za deželno obrambo, kar priča o tem, da se Madžari še vedno niso odrekli svojemu upanju o obnovitvi stare Madžarske. Češki listi zaključujejo, da italijansko posredovanje v Benetkah ne pomeni nič drugega nego nevarnost za nove nemire v srednji Evropi in na Madžarskem se lahko zaradi nova vojna.

— Madžari vabijo Romune. Madžarski zunanji minister dr. Gratz je priobčil v »Pester Lloyd« članek, v katerem dokazuje, da se mora Romunija oprostiti svojih prijateljskih zvez z Jugoslavijo in Češkoslovaško ter stopiti v zvezo z Madžarsko. Dopolnil romunske agencije »Rador« je tozadevno govoril s čsl. min. predsednikom dr. Benešem, ki je izjavil, da hoče članek dr. Gratzja vreči nezaupanje med državne male antante in spravi Madžarsko iz sedanja njene osamlosti. Kar se tiče Romunije, je vsa stvar povsem jasna. Današnja Romunija je obkoljena od slovenskih držav, zato mora naravno hoditi z njimi, kajti ako bi hotela nastopiti proti njim, bi šla na nevarno pot osamlosti.

Neodrešena domovina.

Vesti iz Goriške.

V Dornbergu so finančni stražniki ustrelili posestnika Franceta Budala iz Prvačine. Budal je bil šel v Jugoslavijo, od koder je prinesel tobak. Najbrže ga je kdo ovadil finanči, ker so ga stražniki čakali že tri dni, kedaj se bo vrne. Budal se je vračal z nekim vozom, ki je slučajno vozil proti Gorici. Ko je zagledal stražnike, je skočil z voza in pričel bežati. Stražniki so, vdeč, da se na njihov klic ne ustavi, ustrelili za njim in ga ubili. Čas bi bil, da bi našli ljudje vendar že enkrat opustili taka nevarna pota!

V Kozani so plesali. Med plesom je prišlo med vojniki in domačini do prepira. Konec je bil, da so vojniki streljali in ubili enega svojih ljudi, nekoga finančnega stražnika. Goriški fašisti in legionarji so danes izdali letake, v katerih pozivljajo svoje člane, da se udeležijo pogreba italijanskega vojaka, ki je padel kot žrtev večnega sovražnika, barbarja.

Pred krakimi so bili udri tatovi v stanovanje Andreja Podgornika v Rabišču. Podgornik ima gostilno v hiši »Centralne posojilnice«. Sam je z vso svojo družino vse dan do pozne noči zaposlen v gostilni, tako da podnevi v stanovanju ni nobenega varuha. To okolnost so tatovi izkoristili. Odnegli so kakih 2500 srebrnih kron in zlatonarjev ter mnogo obleke. Tatove so baje že prišli in dobili precej ukradenega blaga.

Po naših gorah leži še vse polno municije. Razni podjetniki iz kraljevine hodijo po deželi in nabirajo staro železo. Ker plačujejo po precej ugodnih cenah, jim dovažajo ljudje veliko materiala. Ponekod je tega materiala že zmanjkalo, leži pa še vse polno municije. Ker je, kakor rečeno, drugega železa zmanjkalo, razstreljuje sedaj mladina municijo, tako da se čujejo včasih detonacije, da se hiše tresejo. Mnogokrat je municija zložena v neposredni bližini stanovanj in ne bo nikako čudo, če se pripetijo hude nesreče.

Vsak zločin, ki se zgodi v naši deželi, gre na rovaš Slovencev. Znana je afera Laha Bona. Zaradi njegovega skrunjenja mrličev je pogorel rojanski Narodni dom, da o drugih maščevalnih akcijah ne govorimo. Ko je Podgornik naznanil tatvino, o kateri smo poročali zgoraj, orožnikom, so orožniki takoj pripomnili: »Toda v tej hiši stanujejo Slovenci, češ: oni so ukradli. V Kozani so v pretepu vojniki sami ubili svojega tovariša. Fašisti označajo kot morilca »svojega večnega sovražnika«. Ni izključeno, da bodo zopet izvažali »poročala« nad nedolžnimi. Danes poročajo listi, da je bil v Standeržu napaden neki delavec, ko se je zvečer vračal domov. Laški listi s posebno naslado poudarjajo, da so planili raz-

bojniki po delavcu, ko jim je ta na vprašanje, kdo ga je izjavil, da je Lah. Orožniki so nato zaprli nekatere Standeržce in so jih izpustili šele, ko je napadenec izjavil, da niso identični z napadalci. Nikomur ne pade na um, da bi držil, da med nami ni nikakega izvrška človeške družbe, toda v mestu mrzli pritenpencev iz kraljevine, ki nimajo nikakega poštenega opravila. Ti gredo zvečer na lov v samotne ulice in v bližino okolice. Ako bi hotela policija prijeti vse te sumljive elemente, ki ne morejo dokazati nikakega opravila v mestu in jih pogajati v njihovo domovino, bi si svoje delo olajšala.

Včeraj so pripeljali iz Vidma osem krst zemeljskih ostankov neznanih vojakov, ki so jih izpostavili v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, kjer ostanejo do 26. t. m. Ceremonija je bila zelo svečanostna. Na južnem kolodvoru so naložili krste na topovske lafete. Sprevedo da se je udeležila silna množica ljudstva, vojaštvo in oblastva. Šole in razne korporacije. Mesto je v zastavah. Mrtevci se prepeljejo iz Gorice v Ogled, kjer se slovesno pokopujejo.

Mesto se pripravlja na sprejem kralja. Magistrat je izdal poziv, naj se vsi zidovi osnažijo. Ko je bil za to čas, pa ni znal zabraniti onesnaženja z raznimi smratilnimi napiši na naslov Slovencev!

Naznanja se prihod poljedelskega ministra v Gorico. Hoče si ogledati dela, ki so se izvršila v deželi v poljedelskem oziru, in pomagati, da se uresniči eventualne iniciative s strani domačih poljedelcev. Gospod minister, ako prihajate z resno voljo, res podpirati naše poljedelstvo, ogledite si vse deželo in videli boste in slišali, kako nujno je potrebna gospodarska pomoč deželi. Doslej se za poljedelstvo ni storilo takorekoč nič! Ali smemo upati, da se sedaj stori vsaj nekaj?

— Od Sv. Lucije. Eden najbolj zagriženih kolodvorskih uradov na Primorskem je brezdvomno oni pri Sv. Luciji. Povsod so nalepljeni listki z napiši: »Kdor ima kako opravilo s kolodvorskim uradom, je dolžan govoriti laško«. Ako se zahteva listek z edino pravilno slovensko oznako namembne postaje, ne pozna tega kraja vse postajno uslužbenstvo, pa bodisi to prva bližnja postaja Podmelec ali Podbrdo. Pripetil se je pred par dnevi slučaj, da sta dva deželna zahtevala listek za Podbrdo. Uradnik ga jima ni hotel dati ker nista za nobeno ceno hotela izreči laške spovedanke za imenovano postajo. Ker ni bilo karabinerjev blizu, je uradnik poklical laškega financarja, ki naj bi bil Slovenca prepričal, da danes ne obstojajo v Italiji druga imena kot laška. Seveda ni tudi on vkljub škripanju z zobmi ničesar opravil. Da sta se mogla moža odpelati z vlakom, sta končno zahtevala listek do Hudejuže.

Skandal.

24. »Jaz sem Zaikin! Ideal moške moči.«

»Jaz Gromovi! Ljubljence slavnega občinstva.«

In že se je vnela raketoborba. Ljuta, vstrajna, odločilna. Čisto taka, kakršno sta videla v cirkusu. Čokati Lipe se je zagnal na vitkega Luceta, a Luce je odskočil, se zavrtel na peti ter planil na Lipe. Hipoma sta letela na tleh kakor živ klobuč, sopihala, tolkla s petami ob tla, hropela, kričala...

Po trotoarju je prišel mlad gospod. »Mir! Nehajta, ali pa pokličem policale! Je zakričal nanju.

»Kaj vam to maric!«
»Stran se spravite!«
Borba se je nadaljevala, a gospod se je zadržal znova: »Skandal! Sredi mesta —!»

Dogovoril ni več. Luce, ideal moške moči, je planil od leve, Lipe, ljubljence slavnega občinstva, od desne: »Moiči, škroči —« »Kaj se, hudič, vikaš?« — Štiri pesti v zraku, sredi njih pa visoko dvignjena palica.

»Sramota! Kakor barabale!«
»Tresk! Je padlo na levi, tresk! na levi, tresk! na levi, tresk! na levi, tresk! na levi.«

Po trgu je pritekel črn pesek, so ustavili pred skupino pretepačev se ponočnjakov ter zalajali, begal sem ter tja in lajal lajal.

Gospod je zamahnil po psu, a palica mu je odletela. Zgrabili so se s pestmi.

Trojica se je zaganjala tja — in sem, se opotekala na desno, na levo, se zaletavala v hišo ob trotoarju, pokalo je, odmevalo preko praznega trga, pes pa je lajal, lajal vedno besneje. In že je vrgel gospod Lipe na tla in pokleknil nanj. Luce pa se je oddihoval in si gladil lice, na katero mu je bila priletela zausnica.

Tedaj se je odprlo okno v pritrližu hiše, ob kateri se je vršil strašni boj. Star samec se je vršil strašni boj. Star samec nad trotoar in zakričal: »Skandal! Mir! Kje je pa policaja?«

Luce je stekel po gospodovo palico, jo prelomil na kolenu ter jo zalutal v samca v pritrližu. A vrgel je pravilno in zadal je šipo v prvem nadstropju.

»Tink! Je dejala šipa. »Haha! se je sarezal plešasti samec v pritrližu škodoželjno, a v naslednjem hipu so se mu vauli kosi stekla na plečo ter mu jo prerezale do krvi. »Joji Joji! Je zalutal plešec. »Prokleti pijanci! Ti vragi — sverine — svinjine!«

Mladi gospod je kletal na Lipe, pes je lajal, samec se je drl besno, Luce pa je planil Lipe na pomoč, ki je klical ves čas:

»Pomagaj! Udarj ga!«
In takrat se je odprlo razbito okno v prvem nadstropju in nad trotoar se

je sklonil star vdovec, gospod kuštrave grive in proročje brade, ter je kričal: »Skandal! Skandal! Nezaslišno! Razbojnik! Tolvaj! Kje pa je policaja!«

A hkratu se je prebudila njegova papiga ter je vresčala: »Barab! Barab! A slabo je izgovarjala, da se je razumelo bolj: »Barab! Barab! Morda je klicala gospodovo blagopojno ženo ali pa njegovo kuharico.

In borba na trotoarju se je nadaljevala; mladi gospod je klet, premetaval fantalino, ki sta kričala in hropela, pes je skakal in lajal, samec je tulil, stari vdovec je divjal, a papiga je vresčala: »Bar-a-ba! Bar-a-ba!«

Tedaj se je odprlo okno tudi v drugem nadstropju. Pojavilo se je mlado dekle in se sklonilo nad trotoar. V svoji naglici pa je dekle sunilo v lonček s cvetočimi naglji. Lonček se je vrnil in padel vdovcu na glavo. »Tresk! se je lonček razbil, prst se je razsula po kuštravi grivi, nagelj pa je zdrknil navzdol ter se »Čof!« obesil staremu samcu preko pleše kakor mogočna alonžna lasulja.

»Skandal! Je tulil vdovec ter se otepaj prsti, ki se mu je vsula za srajco, v ušesa in oči; »Skandal! Je hropel stari samec in zalutal cvetoči nagelj na pretepače. Potem pa je samec okrenil glavo navzgor ter začel smertati vdovca: »Ti pesl stari! Ti papiga bedastak — Vdovec pa se je čutil uše-

ljenega; stegnil je svoj vrat ter zmerjal navzdol: »Pokveka! Šema! Biki!«

Borba na trotoarju pa se je nadaljevala; mladi gospod je rjul, bil okoli sebe, fantalina sta kričala, pes je lajal kakor blazen, a papiga je vresčala: »Bar - a - ba! Bar - a - ba!«

»Moj nagelj!« — Ta vzklik se je bil začul, ko je zletel lonček navzdol, a hkratu je gospodična iztegnila roko za lončkom, izgubila je ravnotežje, pretresljivo zavrisnata, da se je slišalo kakor oster pik lokomotive, in hip nato je gospodična že jedrila vdovcu za vratom, hip nato je udarila starega sameca s petami po pleši, se obrnila okoli svoje bosi ter tresnila »bum!« na na živo kopico tik trotoarja.

In takrat je umolknil vsel! Celo pes je stisnil rep med noge, zbežal na vse pretege ter zalajal milo in obupno šele streljaj daleč...

Na nasprotni strani ceste v prvem nadstropju je stanoval mlad zdravnik. Z zadovoljstvom je opazoval dogodka od začetka doslej in bi veselja je pokazoval. Zakaj pacientov ni imel, zdaj pa se mu je obetala cela tropa, ki jim pohiti na pomoč. Šival bo, obvezoval, naravnaval ude, zapisoval mazila in tinkture — ah! — končno velikanška praksa.

Ze je segal po svojem nesrečju, že je hotel steči na cesto, — tedaj pa sta se pojavila na koncu trga dva policaja. Na vso moč sta hitela policaja, a pre-

vidno, le korak za korakom — pa sta se zopet ustavila, se pomenkovala, ugrabala... in zopet sta na vso moč hitela, previdno, oprezno, korak za korakom...

Prvi ju je opazil gospod samec v pritrližu. Se zadnjič je zalutal: »Skandal!« urno zaprl okno in izginil.

Zagledal ju je tudi stari vdovec v prvem nadstropju; še enkrat je sarezal, pljunil na ulico, zaprl okno in upihnil luč. In takoj je utihnila tudi papiga.

In zagledala sta ju tudi Zaikin in Gromov, Luce in Lipe. Brez vsake besede sta se apustila kar po vseh štirih v beg ter mahoma utonila v temi.

Gospodična je medtem že ustala ter je skušala pobegniti. Toda zvinila si je bila členek na levi nogi. Hotela se je torej skakajoč po denu nogi umakniti policajema, a že je vstal tudi mladi gospod, urno pobral svoj klobuk, je prijel pod pazduho ter je nameraval kavalirsko rešiti.

Ali členek jo je bolel preveč... preveč je bila razburjena, da bi mogla skakati do vrat. Zato pa jo je mladi gospod dvignil, stisnil v naročje ter je stekel z njo v hišo...

Policaja sta med tem na vso moč hitela dalje. Prodirala sta bližje in bližje — hrabro, brez prestanka — a previdno seveda, oprezno kakor je predpisano — le korak za korakom...

Priloh Karla na Madžarsko.

Na Dunaju — presenečenje. — V Budimpešti — zadostanje.

— Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) »Arbeiter Zeitung« je danes o polnoči prejela poročilo: »Karel Habsburški je zopet na Madžarskem! Vest, ki v bistvu vsebuje precej resnice, že ni popolnoma po današnjih tujeraznih informacijah ugotovljena. Avstrijska vlada je ukrenila vse potrebno, da se dožene dejstvo in prepreči Karlova akcija.

KAREL HABSBURŽAN V ŠOPRONJU.

— Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Po poročilu, ki je došlo antantnim komisijam, je večer popoldne prispel v Sopron. Voz se na letalu, bivši cesar Karol Habsburški.

— Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Vest, da se je Karel Habsburžan zopet pojavil na Madžarskem je vzbudila na Dunaju kolosalno senzacijo in presenečenje. V političnih krogih so konsternirani. Splošno se sodi, da se je Karel vrnil na Madžarsko z znanjem in v sporazumu z madžarsko vlado. V političnih krogih računajo s težkimi političnimi in diplomatskimi zapletitvami.

— Budimpešta, 22. oktobra. Vest da se je v Sopronju pojavil Karel Habsburški, se je razširila v Pešti že sredi noči. Madžarsko občinstvo je bilo zelo z velikim zadovoljenjem. Presenečenje ni vzbudila prav nobena, ker se je že več dni splošno govorilo, da se v kratkem Karel vrne iz Švice.

Pred generalno ofenzivo v Albaniji.

Italija daje iniciativo.

— d Beograd, 21. oktobra. »Jutarnji List« poroča iz Prizene: Vlada se je posrečilo dobiti v roke dragocene podatke o pripravah Albancev za vpad v naše ozemlje, ki se pričakuje vsak čas. Našim vojakom je naročeno, naj bodo skrbno pripravljivi in naj ne dajo nikakega povoda za sovražnost. Naša vojska ob albanski meji je doslej vedno korektno postopala. V ozadju prime orožništvo skoro vsak dan kakega albanskega agitatorja, katere so poslali Albanci v to svrhu čez mejo, da bi pripravili na našem ozemlju vetajo, ko bi albanske čete vdrle čez mejo.

— d Beograd, 21. oktobra. »Jutarnji List« poroča: Vedno bolj se potrjuje domneva, da je Italija dala iniciativo za vpad čez našo mejo v Albanijo. To potrjujejo ne samo dokumenti, ampak tudi naše vojaške poročila. Albanske obmejne čete so izvršile utrjene po vseh pravih moderne tehnike, kar ni mogoče, da bi napravili Albanci in njihovi voditelji sami.

— Beograd, 22. oktobra. (Izv.) Današnja »Pravda« prinaša obširno poročilo o zadnjem velikem napadu razbojniških čet na selo Tajništvo. Povdarja, da je sedaj gotovo, da je Kaljaš dobil denar iz Tirane. Potrjeno je, da so iz Tirane organizirani napadi razbojniških čet v našem zaledju. Vse je pripravljeno za generalni albanski napad proti nam. Potrjeno je tudi, da je pri tem interesirana tuja država, ki vodi račun, da nas Albanci napadejo. Splošno vtis je, da razbojniške čete vrše proti nam destruktivno delo. Tiranski

Ko pa sta končno zavzela bojišče, je bilo prazno... niti žive duše nikjer... Le par škinder šipe... par črepijev evličenega lončka in tik ob stenah na tleh nagel s peterimi kranjci, bujnimi, rdečimi cvetli.

Ozrla sta se po oknih, a povsod tema. Poskusila sta odpreti vrata, a bila so zaklenjena. Začudena sta majala glavi.

A takrat se je naglo odprlo okno v prvem nadstropju na nasprotni strani ceste. In začel se je od silne ogroženosti skoraj hrupav glas, ki je kričal:

»Skandal! Zato so policaji tako debeli, ker so povsod prepoznali in zato so zmerom prepoznali, ker so tako debeli! Skandal! Šramota!«

To je bilo razlajenje straže. A žalivec je bil mladi zdravnik. Na glavi je imel klobuk, v roki je držal nesešer... a pacienta nikjer nobenega! A samo zaradi te proklete policije, kajpada...

Ničesar nista rekla policaja. Eden pa je vzel svoj notes in zapisal zdravnikovo ime, stanovanje ter njegove živke.

Nato sta odšla... Ura je bila štiriindvajset...

Par dni nato je prihajal mladi zdravnik iz poslopja policijskega ravateljstva. Bil je bled od razburjenja in oči so mu gorele od togote. Toda previdno, oprezo se je ozrl... nato pa sklenil se sebi samemu ališno:

»Skandal!«

(Svobodno po Rud. Schneiderjevem pripovedovanju v »Prager Tagblatt«.)

MADŽARSKA ZA KARLA HABSBURŽANA.

Zanimiv govor grofa Bethlena v Pešti.

— d Budimpešta, 21. okt. Ministrski predsednik grof Bethlen je imel na zborovanju volilcev v Pešti govor, v katerem je poudarjal, da mora država strniti vse svoje moči v enotni vladni stranki, kar zahteva zunanje in notranje politični položaj. Ministrski predsednik je opozarjal na velike naloge, katere ima vlada rešiti, kakor n. pr. reformo magnatske zbornice, vprašanje uprave itd., radi katerih se ne sme odlagati ustanovitve enotne vladne stranke. Ta stranka bi morala biti organična celota vseh krščansko mislečih Madžarov, ki pa naj bi pokazala velikodušno konfesionalno strpljivost, da bi bili v bodoče onemogočeni vsi pogromi na Žido, kar je silno nekulturno početje in kar spravlja v nevarnost nacionalni prestiž. Kar se tiče vprašanja kralja, je izjavil ministrski predsednik, da je odstranila kralja iz države vis maier, katero je poklicala v deželo revolucije. Kakor hitro se bodo razmere izpremenile, je dolžnost kralja, da začne zopet izvajati svojo oblast in dolžnost vlade, katere ji izvira iz ustave je, da stori v vprašanju kralja potrebne diplomatske korake in da naznači stališče vsega naroda v tem vprašanju vsemu svetu. Razložitve tega vprašanja je ustavna dolžnost naroda. Končno je ministrski predsednik še enkrat pozval volilce, naj delujejo na to, da se ustanovi enotna vladna stranka.

ITALIJANSKA VOJSKA PRED DRACEM.

— Beograd, 22. oktobra. (Izv.) S Krfa je došlo poročilo, da je dospelo pred Drač več ladij z italijanskim vojaštvom. Vojaštvo se še ni izkrcalo. Domnevajo, da je Italija to vojaštvo poslala pred Drač iz dveh razlogov: 1) da izvrši intervencijo v Albanijo v slučaju nerodov in drugih, moralno podpira tiransko vladu v akciji proti naši državi oziroma demonstrira proti nam.

— Podgorica, 22. oktobra. (Izv.) Pred nekaj dnevi je komandant italijanskih čet v Skadru pozval k sebi vse ugledne prvake iz Skadra in okoličnice ter jih pozval, da organizirajo napad na naše položaje na Tarabosju. Voditelji so izjavili svojo pripravljenost za napad, toda pod pogojem, da italijanska artilerija napad dejansko podpira. Poveljnik je ta pogoj odklonil, na kar so albanski prvaki odklonili italijanski predlog.

NALOGE RAZBOJNIŠKIH ČET V NAŠEM ZALEDJU.

— Beograd, 22. oktobra. (Izv.) Glavna komisija, poslana od notranjega ministrstva v južne kraje ob Albanijo, da prouči politične razmere ob meji, je izvršila svojo nalogo in podala ministrstvu zelo obširno poročilo o političnem in vojaškem položaju. Komisija je točno ugotovila, da tiranska vlada podpira v zaledju naših obmejnih vojaških straž razbojnike in kačake. Vse razbojniške čete, ki se pojavljajo na posameznih krajih, nimajo samo namena pleniti in požigati, ampak tudi nalogo prebivalstvo vznemirjati in buniti. Na ta način skuša tiranska vlada po iniciativi italijanskih agentov omajati javno varnost in vojaško disciplino v naših armadi. Operacije tiranske vojske bi bile mogoče na ta način potem zelo olajšane. Dognano je, da je v albanski akciji interesirana tuja vlada. Zanimivo je, da razbojniške tolpe nastopajo v krajih, ki so zelo oddaljeni od orožniških postaj in vojaških straž. Te tolpe so se celo drznile priti do Skoplja. V teh tolpah je mnogo naših državljanov arnavtskega rodu, ki služijo razbojniškim četam kot potni vodniki. Najglasovitejši, od albanske vlade plačani vodja razbojnikov je Kaljaš. Tiranska vlada pa sedaj zopet organizira novo razbojniško četo, da jo pošlje preko meje v naše zaledje. Geslo razbojnikov, posebnice Kaljaša, je: »Palitel Rušitel Ubi jajte!«

Razbojniške čete skušajo tupa tam prekoračiti mejo, da bi došle v stik z rednimi albanskimi četami. To jim je absolutno onemogočeno kajti naša meja je tako močno zastražena, da niti miška skozi ne pride.

Odoso zasedli ukrajinski ustaši.

— Varšava, 22. oktobra. (Izv.) Ukrajinski ustaši so zasedli Odoso. Po mestu vlada nered.

Narodno gospodarstvo.

— ng Valutna konferenca. Glasom časopisnih poročil je neka velika newyorška finančna skupina na prošila bančni odbor reprezentativno zbornice, da skliče konferenco v svrhu stabiliziranja meničnega tečaja.

— ng Valutna trgovina združena držav. Amerikanski import znaša v mesec september 1921 samo 18 milijonov dolarjev proti 363 milijonov dolarjev v septembru 1921. Eksporat znaša septembra 1921 337 milijonov dolarjev proti 604 milijonov dolarjev. Zlata se je importirala meseca sept. 1921 za 66 in pol milijonov dolarjev.

— ng Ogrski državni dolg. Ob izbruhu vojne je znašal ogrski državni dolg 8.3 milijarde kron. Na podlagi mirovne pogodbe so bile razne nasledstvene države udeležene pri tem znesku. Za časa vojne se je dolg zvišal za 30.9 milijard kron, 15 milijard mark in 15.8 milijard holandskih goldinarjev. Po vojni so dolgotrajne še nadalje narasli; ti odnaloj pa se izključno na sedanjo Ogrsko. Znašali so do konca leta 1920 nadalnjih 22.8 milijard kron, 2 milijardi dolarjev in 0.2 milijona lstr. Koncem septembra t. l. je krožilo 19.6 milijard nove ogrske novčane banke.

— ng Trgovina s čajem v Amsterdamu. V prvem polletju 1921 se je uvozilo v amsterdamsko pristanišče 128.749 zabojev (zaboj približno 100 funtov). Od teh je bilo tekom prvega polletja 1921 razprodanih 116.458 zabojev in sicer 70.479 v tuzemstvo, 45.979 zabojev pa se je zopet izvozilo. Kupčija s čajem je bila tekočega leta živahnješa nego lani 90 odstotkov uvoza je bilo nizozemsko-indijskega izvora, 7 odstotkov britansko-indijskega in 3 odstotki

kitajskega izvora. Cene so se letos nekoliko znižale v primeri z lanskim letom.

— ng Obtok bankovcev v Italiji. Od početka leta sem se je obtok bankovcev za trgovske namene zvišal za približno 1/4 milijarde. Zato se je pa obtok bankovcev emisionjskih bank za račun države v prvih osmih mesecih tega leta zmanjšal za 2391 milijonov, tako da znaša faktično zmanjšanje obtoka bankovcev v tem času 1890 milijonov lir, kar odgovarja približno 10% vseh krožečih bankovcev.

— Romunske uvozne prepovedi. Po najnovejših poročilih so sedaj v Romuniji ukinjene uvozne prepovedi, kar se je že dolgo napovedovalo. Prepovedan je bil uvoz takozvanega luksoznega blaga. Sedaj je uveden luksozni davek, ki ga je plačati za razno blago vrhu carinskih pristojbin.

— ng Nemška cementna industrija. Nemški cementni sindikat so zvišali prodajne cene za povprečno 325 mark pri 10.000 kg. Zvišanje cen je stopilo takoj v veljavo.

— ng Cene za saarski premog. Uprava saarskih premogovnikov je znižala izvozne cene za povprečno 7 frankov pri toni.

— ng Inozemske devize v Rusiji. Svet ljudskih komisarjev je sedaj končno javno uredil vprašanje inozemskih deviz v sovjetski Rusiji ter v posebnem dekretu določil, da ima izključno le finančni komisarjat pravico, kupovati inozemske devize, zlato in platin v Rusiji. Višino kurza ter vrednost zlata in platina bo določil svet ljudskih komisarjev. Nakup deviz je privatnim osebam in privatnim institucijam izrecno zabranjen.

Gospodarske vesti.

Kosilnica naših lesnih izdelkov.

II.

Naši producenti morajo uvideti, da je za produktijo merodajen okus kupca. Kupec pa v zadostitev svojega okusa zahteva moderno in prizem rezano paralelno takozvano levantinsko blago, katero danes izdelujejo vse naše konkurence, vstevši Nemško Avstrijo. In ravno ta naša sosedica je v zadnjem letu preobrazila svojo veliko in malo produkcijo v tem gori opisanem smislu, videč, da je drugače konkurence nezmerno v svojem glavnem eksportnem predmetu. Gotovo bi ne bilo pri nas v Sloveniji in na slovenskih skladiščih v Trstu toliko neprodanega blaga, če bi izdelovali moderno paralelno blago. Koliko kupčij nam je odšlo lanske leto posebno ob Sredozemskem morju na korist Bosni, Romuniji in Češkoslovaški, ki so nudile to, kar mi nismo mogli nuditi vsled lastne neuvidevnosti. Zastoj našega lesa je torej navarna posledica neprimerne kvalitete in konfekcije, ki ne odgovarja natančnim zahtevam kupca in trga.

Kako to, za nas toliko važno vprašanje lesne izdelave presojajo inozemski strokovni krogi, razvidimo iz članka, ki ga prinaša ugledni strokovni časopis »Wiener Allgemeine Forst- und Jagdzeitung« v št. 41 z dne 14. oktobra t. l. Članek z naslovom »Die Holzaustrahlung aus dem Königreiche Jugoslawien« pravi dosledno: »Razpoložljivo izvozno lesovje v Nemški Avstriji in Češkoslovaški, katero ponujajo tamojšnji eksporterji po nižjih enotnih cenah in boljših plačilnih pogojih v Italijo, ogroža že sedaj jugoslovnsko izvozno trgovino in utegne to konkurenco na italijanskem tržišču deloma izpodrinuti. Ta nevarnost preti predvsem jugoslovnskem eksportu desk v Gornjo Italijo, ker že obvladuje trg smrekovo paralelno blago iz Koroske in Stajerske in se »po domače« (landesüblich) izdelano blago iz Slovenije more prodati le z znatnim popustom na ceni in posebnimi kreditnimi olajšavami.

Povsem napačno je stališče in mnenje naših producentov, ki pravijo, da imajo pri produktiji paralelnega blaga toliko več odpadka kakor pri produktiji koničnega, torej toliko manj izkupička. Razlika v odpadku znaša res 5 do 7%. Če se pa upošteva, da se paralelno blago za najmanj 50% lažje proda, potem pač vsakdo, ki računa tudi z indirektno rentabilnostjo, zlahka uvidi, da prav zelo kaže izgubiti na odpadku 5 do 7%, s tem pa dobiti 50% prodajne možnosti in se s toliko hitrejšim obračanjem kapitala izogniti finančni obremenitvi in bančnim kreditom, ki stanejo neprimerno več, nego dozdajna izguba na surovem materialu.

Drug moment, ki odločilno vpliva na prodajno možnost lesa, je manipulacija lesa v gozdu in na žagah. Nikakor se ni čuditi, da veliki konkurenčni obrati tako zelo lahko prodajo svoje produkte. Tu pač odloča in prinaša najlepše uspehe — sistem in skrbnost, s čimur izdelajo in manipulirajo svoje produkte. Z milimeter-sko preciznostjo izdelano in rigorozno konfekcionirano blago se tako skrbno suši in manipulira, da se prikrjuje slahosti materiala in blago samo vabi kupca. Gorič delovodju in škarterjem, če bi se v tem pogledu pregrešili! Kdor ne veruje, naj si ogleda pri prvi priliki veleobrade v Bosni, ki iščejo in vidijo v tem in takem načinu fabrikacije »discipline« in manipulacije svojo glavno moč. I to po vsi pravici!

Za zboljšanje naših lesnih produktov je treba tedaj predvsem pravega uvide-

vanja in dobre volje. Če prav naši obrati po večini niso na višku, je vendar mogoče tudi z obstoječimi tehničnimi napravami modernizirati naš lesni produkt. Kar pa nam manjka povsem, to je v resnici dober tehnični personal in sicer od brusarja žag do manipulant, škarterja in delovodje. Neverjetno je, da pri nas, v deželi s toliko lesno produkcijo, zanjo skoraj ni zanimanja. In vendar nudi pravemu tehničnemu strokovnjaku lepo gmočno pozicijo. Gotovo je temu kriva lesna industrija sama, ki do sedaj ni nič ukrenila za sistematično vzgojo subalternih tehničnih moči. Rešitev tega vprašanja, ki je odločilno za uspešen razvoj naše lesne industrije, ni težka. Treba je le moderne žage, ki bi služila kot instruktorski obrat, na katerem bi se vsako leto pod vodstvom priznanega prvostopnega strokovnjaka vežbalo gotovo število frekventantov. Absolventi tega kurza bi bili potem nekak — če smemo napisati ta terminus — »štab«, ki bi porazdeljen po pomembnejših obratih blagodejno uplival na vedno popolnejši razvoj lesne industrije. Lesni industrijalci naj v lastnem interesu to misel vzamejo v resen pretres. In to brez vsake zavisti in s polno odkritostjo! Prepričani smo, da bi nekaj enoletnih kurzov izvežbalo toliko in tako dobrih moči, da se dvigne naša lesna industrija v kratki dobi na tisto višino, ki ji mora doseči, če hoče obstati, uspešno konkurirati in si znova pridobiti ona tržišča, ki jih je — brez vsakega prikrivanja — bodi povedano — izgubila. Našim lesnim industrijcem pa svetujemo, naj si ogledajo pri prvi priliki vsaj enega največjih centrov evropske šumske veleindustrije in sicer v Bosni, ki je vzoren in nam najbližji! Tako si lahko in lažje potem ustvarijo kritično merilo za svojo lastno industrijo.

Slovenska lesna industrija se mora torej čim prej modernizirati in mora končno preiti iz domačih obrti v moderno industrijo. Le s tem modernim preobratom in s to nujno preobrazbo bomo uspešno naše sedanje položice v inozemstvu in lahko mislimo na razširjanje našega prekomorskega eksporta, ki se ravno zaradi kvalitete naših izdelkov krči od dneva do dneva.

★

— g Ljubljanski trg. Goveje meso II. vrste 20 do 24 K. I. vrste 26 do 34 kron po kakovosti volov. Telečje meso, po večini domača teleta 24 do 26 K kg. Slanina: domača 55 K kg. hrvaška II. vrste 65 K. I. vrste mešana 75 K, mast 80 K kg. Delikatni mesni izdelki so se pričeli živahnjeje kupovati. Sadni trg je vsled letošnjega pomanjkanja sadja šibkeje založen. Cena: jabolka I. vrste 12 K, hruske 8 do 14 K; kmečki trg: jabolka 10 K, hruske 6 do 12 K. Krompirja je nabavila mestna aprovizacija nad 120 vagonov in je v pretežni meri pokrila ljubljansko potrebo. Mestna aprovizacija bo čez zimo stalno vzdrževala obsežno prodajo na trgu, da s tem prepreči dvigovanje cen krompirja. Mestna mlekarna se hitro razvija. Občinstvo se naproša, naj z dostavljanjem mleka na dom v veliki obsegu potrpi še nekaj dni, da dosepe zadostno število steklenic. V ta namen je kupila mestna mlekarna veliko Erzhergoz Fridrihovo mlekarno na Dunaju z najmodernejšo opremo. Vse nedostatke glede dobave mleka iz mestnih mlekarj na občinstvo nemudoma javi na centralno mlekarno. Vojaška ulica št. 10, ali pa na mestno tržno nadzorstvo. Ker uošteva mest-

na mlekarna enako interese kmetijstva kot kupujočega občinstva, smemo brez dvoma pričakovati, da se bo mlečna aprovizacija uredila v smislu zahtev higijene in da bo prenehala sedanja mizerija. Glede kruha se bo vredila zadeva tako, da bo mastna aprovizacija v kratkem pričela zalagati vsi ljubljanske pake s cenejšo prvovrstno moko in na podlagi cene maksimirala ceno kruha in določila kvaliteto posameznih krušnih vrst.

— g Dobava telefonskih kablov. Ministrstvo vojne in mornarice, inž tehnični oddelek v Beogradu nana njanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da sprejema do 15. novembra t. l. do 11. ure dop. ponudbe za dobavo 1000 km poljskega telefonskega kabla. Predmetni razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— g Odbor za proučevanje vodopadnih sil. V ministrstvu za poljedelstvo in vode se je sestavil odbor, ki bo proučil sile vseh vodopadov v naši državi, da se izkoristijo v industrijske svrhe. Razen tega bo ta odbor oddajal svoje mnenje pri podeljevanju koncesij za izkoriščanje vodnih sil.

— g Ne iščimo v tujni onega, kar imamo doma! Neki beogradski list se pritožuje, da je zmanjkalo v Beogradu vsled visokega kurza švicarskega franka in visoke carine takozvana Nestlejeva moka za otroke. Ta pritožba je odveč. V Jugoslaviji imamo lastno tovarno »Salubre«, katere proizvod nadkriljujejo Nestlejeve. In takih slučajev je pri nas mnogo. Kupujemo pri domačih tvrdkah, podpiramo lastno produkcijo, če hočemo, da se popravi naša valuta.

— g Poljedelski atašeji pri naših poslanstvih. Ministrski svet je izbral po proračunu postavko za poljedelske atašeje, ki jih je nameravalo poljedelsko ministrstvo postaviti pri naših poslanstvih. Četli so trezen in štedljiv narod, vendar imajo svoje trgovsko-poljedelske atašeje. Mi seveda nismo samo zadnji, ampak tudi ne umevamo zahtev moderne države. Vračevanje je potrebna stvar, toda ne tam, kjer ni treba!

— g Dobava materiala za povozovanje tobaka, kartona in papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje z dne 27. oktobra t. l. oferto licitacijo za dobavo materiala za povozovanje tobaka (pločevinaste plošče, klešč za plošče, decimalna tehnična, ameriško platno, platno iz konoplje, vrvice, motvoz) ter za dne 1. novembra t. l. oferto licitacijo za dobavo 150.000 kg papirja in 60.000 kg kartona v treh barvah. Ponudbe je izročiti do 22. oktobra t. l. Poskili in vzorci so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— g Dobava strojev in orodja. Država na protezna delavnica v Ljubljani nana znanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebujejo: 1. veliki vrtilni stroj, 1 škarje za pločevino, 1 vreteno za brus, 1 vreteno za polirni stroj, 1 veliko nakovalno, 2 namizna nakovalna in razred čevljarstvo in bandažirsko orodje. Po nudi je poslati čimprej upraviteljski Državnih proteznih delavnic v Ljubljani. More se ponuditi tudi rabljene, a brezhibne stroje. Cene se morajo glasiti franki Ljubljani.

— g Nova nevarnost za tržaško pristanišče. Italijanski listi pišejo o novi nevarnosti za tržaško pristanišče, katere priti sicer tudi drugim pristaniščem severno Italije, ki so se kolikor toliko okorščala s transito blaga in potnikov med transoceanskimi deželami in Švico. Francija že trudi, spravi vse švicarski promet v svoja pristanišča. Ne da bi italijansko časopisje kaj vedelo, je francosko ministrstvo za javna dela s trgovsko zbornico v Bordeauxu povečalo tamkajšnje pristanišče in izvršilo naprave, ki so naravnost poročajo njene na švicarski promet. K izročitvi teh novih pristaniških naprav prometu je bilo povabljenih mnogo švicarskih prometnih družb, ki so se rad odzvale ter si ogledale Bassens, novi del pristanišča, ki jim nudi najboljše zveze med New Yorkom, Mehiko, Panamo, Rio de Janeirom, Valparaisom itd. In Švico. Prizadeta je pri tem Genova, prizadet je obično tudi Trst. Tako daleč je zagazila italijanska politika, da vse beži od njenih pristanišč. Trpi Genova in kaj šele Trst. Francozi delajo v korist svoje domovine praktično, Italijani pa ob Adriji ne znajo drugega nego dreti se na vse grlo in tuliti: »Viva l'Italia! Ali od tega kritičanja Trst in Genova ne moreta živeti.

— g Tobakne cene v Bolgarski. V okolič Nevrokopa se prodaja lanski tobak po 30—35 levov kg.

— g Elektrifikacija Slovaške. Slovaški Drennik poroča o ustanovitvi za padnoslovaške elektrifikacijske družbe s finančno pomočjo države. Osnovna glavna nica družbe znaša 8 milijonov češkoslovaških kron.

— g Nova tovarna kvasa. Trdka Eschi je instalirala svojo korosko tovarno kvasa v Kreki v Bosni, kjer ima tudi tovarno za spirite.

— g Nemške lokomotive za Bolgarsko. Sofijski listi poročajo, da je dospelo v Bolgarsko 13 naračenih lokomotiv iz Nemčije. Ostale lokomotive so na potu.

— g Osemurni delavniki v Nemčiji. Tovarna »Lunawerke« pri Hallu je uvedla ponovno an teden 56 ur dela. Isto nameravajo storiti vse večje tovarne. Zdi se, da se zakon o osemurnem delavniku, ki je bil eden največjih uspehov revolucije v praksi ne bo obdržal. Nemci hočejo delati!

— g Zvišanje carin v Švici. Iz Berna poročajo: Svet stanov je sprejel s 26 proti 5 glasovom predlog zveznega sveta glede zvišanja carin.

Proti draginjsko gibanje javnih nameščenecov.

Zdrženi akcijski odbor narodno-stanovskih organizacij, v katerem so zastopane najpomembnejše stanovske organizacije: Osrednja Zveza javnih nameščenecov in vpokojencev, Zveza jugoslovenskih železničarjev in Zveza poštne organizacije je sklical sredi v velikem dvoranu »Union« protestni shod proti naraščajoči draginji. Dvorana je bila nabito polna. Zborovanje je bilo mirno. Shod je otvoril železniški nameščenec Blaž Korošec. Nadpoštar Ravnika je v kratkem govoru naslikal gnetni položaj javnih nameščenecov. V sarkastičnem govoru je bil izvoz in uvoz, zahteval velike carine na parfume in drugo luksuzno blago, a znižanje carin na nujne potrebščine. Zaključil je svoj govor s trpkim vzklikom: »Da je nam kruha!« Gozornik Fran Rupnik je govoril o lakoti in kritiziral vlado glede njene fi-

nančne politike in prirejanja anket. Njegova izjava je bila mestoma zavita v demagoško obliko. Mirno sta naslikala položaj javnih nameščenecov predsednik poštne organizacije g. Urbančič in pa tajnik Osrednje zveze javnih nameščenecov in vpokojencev g. Fran Bekš. Sprejeta je bila na to resolucija, ki zahteva: a) udeležitev resolucij, sprejetih na dveh draginjskih anketah, in b) ugoditev zahtev od strani vlade v najkrajšem času. Zborovalci so zahtevali spravo dolžitev fiksnega roka za odgovor vlade. Zastopnik javnih nameščenecov gospod Bekš se je izjavil, da v tem oziru nima pooblastila od odbora, drugi govorniki so poudarjali, da bodo znale organizacije z ozirom na 50% manjšo plačo v razmerju draginje izvajati tudi 50% manjšo delo.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 22. oktobra 1921.

— Zapisnega novega župana. V ponedeljek dne 24. t. m. bo pokrajinski namestnik minister g. Ivan Hribar ob 11. v mestni zbornici slovesno zapisel novega izvoljenega ljubljanskega župana g. dr. Ljudevita Perića. Prva seja občinskega sveta pod vodstvom novega župana bo, kakor čujemo, v četrtek ob 17. Na dnevnem redu te seje bo tudi volitev novega podžupana in vseh odsekov.

— Služaji, ki niso več služaji! Ko se je spomnil prvi vrnil na Madžarsko Karel Habsburžan, se je v radijskih krogih pri nas v Sloveniji opazil sumljiv pokret. Takrat so agitatorji hodili okrog ter ljudstvo pozivali, naj bo na vse pripravljeno. Naš list je takrat javno opozoril naše oblasti na ta pokret, povdarjajoč, da se nekaj pripravlja. Tudi to pot smo bili v položaju merodajne kroge opozoriti na zaupne shode, ki jih je imel neki slovenski poslanec, na katerih je, sklicujoč se na svojo poslaniško imuniteto, na svoje zveze in informacije, pozival svoje somišelnike, naj bodo pripravljeni za vse slušaje, češ da so na pragu dogodki, sliči onim ob prevratu, ter opominjal svoje pristaje, naj ohranijo mirno kri ter krepko vstajajo na svojih mestih, naj se zgodi karkoli. Predvčeršnjim smo to zabeležili, danes pa nam se javljajo brzojavno, da je priletel v Šopronj — Karel. Kdo dvomi o tem, da bi ne bil oni poslanec vadel, kaj se pripravlja na Madžarskem. So služaji, ki niso več služaji!

— Generalni inšpektor ministrstva financ v Ljubljani. V Ljubljano je prišel generalni inšpektor ministrstva financ g. S. Petrovič in imel danes dopoldne v Narodni banki konferenco z zastopniki ljubljanskih bank ter s člani odbora za promet z devizami. Konferenca je imela namen dati denarnim zavodom ter odboru priliko, da se osebnim porogovora o tem, kako je postopati glede novega pravilnika za devizni promet. Gospod generalni inšpektor je dal na vprašanje raznih bančnih zastopnikov, kakor tudi odbora in ravnatelja »Narodne banke« g. Gregorčiča vsa potrebna pojasnila. Osebnost g. generalnega inšpektorja v Ljubljani ima namen pripomoči do tega, da se doseže kolikor največ mogoče enako postopanje po vsi državi v deviznem prometu.

— Na čast šefu presbiterja. Sredi je priredil kr. namestnik minister g. Ivan Hribar na čast šefu beogradskega presbiterja g. Perića Stefanovića. Ta letovcu verjeto, katere so se udeležili zastopniki vseh ljubljanskih dnevnikov in dopisnega urada.

— Imenovanje. Iz Beograda nam danes javljajo, da je imenovan na tehnični fakulteti v Ljubljani za profesorja rudarstva vseh učiliški profesor Aleksander Nikolačević Mitnik. Za upravitelja javnega botaniskega vrta je potrjen prof. g. Alfonz Paulin.

— Udeleženci kongresa demokratske stranke v Beogradu se morajo javiti najkasneje do ponedeljka jutraj do 9. stranknemu tajništvu v »Narodnem domu« v Ljubljani. Kasnejše prijave se ne bodo upoštevale. Podrobna pojasnila glede odhoda objavimo prihodnji teden.

— Zahvala ruskih znanstvenikov ljubljanski univerzi. Ruski znanstveniki so s svojega shoda v Pragi poslali ljubljanskemu vseučilišču tole brzojavko: »Zbor ruskih znanstvenikov v Pragi smatra ob otvoritvi svojega shoda za svojo dolžnost, da pozdravi ljubljansko vseučilišče, ki je bratski sprejel v svoj kolegijski ruske znanstvenike in med svoje slušatelje ruske dijače ter s tem podalo novo možnost skupnega dela duševnih sil vsega slovanstva. Predsednik shoda prof. Lomšakov.«

— Proti državnemu gonu so klerikalci organizirali po vsi deželi. Na čelu te gonje stoji mariborska »Straža«, ki je, kakor je splošno znano, osebni organ dr. Korošca. Kako »Straža« ščeva v vsaki svoji številki proti državi in proti srbskemu delu našega naroda, je že nečuvno, zato se naravnost čudimo, da naše oblasti to hujškanje mirno tipe. »Straža« asistira z večjo ali manjšo vmeno vsi ostali klerikalni listi, tudi »Slovenec«, samo da se »Slovenec« drži nekoliko bolj rezervirano

in da markira na zunan nekoliko bolj umerjeno stališče. Sicer pa tudi on v celom obsegu odobrava protidržavno in protisrbsko agitacijo, ki se je razpasla po vseh manjših klerikalnih listih. V zadnjem času so v to agitacijo posegli aktivno tudi razni klerikalni politiki, ki prirejajo po deželi zaupne shode ter ščuvajo tamkaj proti državi in njeni uredbi. Te dni smo poročali o nekem zaupnem shodu, na katerem je poslanec, čegar imena nismo navedli, govoril tako, da bi ga morala državna oblast, ako se količkaj da na svojo avtoriteto in ugled, takoj dati po ključ. Namenoma nismo v tem poročilu povedali niti imena, niti stranke, kateri pripada. Vključ temu se je takoj oglašil »Slovenec« ter jel kakor ranjen volk tuliti o »patologičnem denuncijanstvu« in »deliriju«, ker je naš list konstatiral in nič drugega kot konstatiral suho dejstvo. In zakaj je tako zatulil? Ker ve, da je dotični poslanec — klerikalec. Nas »Slovenec«vo« kričanje ostavlja do cela hladne. Mi pojdemo svojo pot naprej in bomo dosledno z vso brezobzirnostjo žigosali osebe in stranke, ki rovarijo proti lastni narodni državi. Dočim so se prele po Avstrijo valjali v prahu pred habsburškimi mogotci ter jim kričali »hosana« tudi takrat, ko so avstrijske oblasti divjale proti vsemu, kar je slovensko, in izganjale slovenski jezik iz urada in šole!

— Državna posredovalnica za delo. Dela iščejo: pisarniške moči, rudarji, kovinarji, strojniki, kurjači, natakari, natakarike, peki, minarji, mesarji, trgovski sodrudniki, sodrudnice, dninarji, dninarice, sluga, vzgojiteljice, šivilje za perilo, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: mizarji, umjarji, krojači, čevljarji, zidarji, tesarji, koljarji, kleparji, vrtnarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— Pregled voz in živine. Po naredbi ministra za vojno in mornarico z dne 27. avgusta 1921. Pov. F. Di. št. 15421, se ima še letos izvršiti pregled živine, vozil in materiala. 1. Za mesto Ljubljano se vrši pregled neglede na nedeljo dne 23., 24., 25., 26. in 27. oktobra 1921 od 7. jutraj dalje in pa od 13. popoldne dalje na Ambrozevem trgu. 2. Lastniki živine, vozil in materiala se na podlagi lanskega popisovanja s posebnim pozivom pozovejo k pregledu. 3. Dneva in ure določenih v pozivu se je strogo držati. 4. Dohod na pregledovališče od šentpeterskega mostu, tik struge, odhod za cukrarno. 5. Živino, ki lastni ni bila godna za pregled, med letom pa je dosegla 3 leta, je privedi k pregledu, ravnotako tudi med letom kupljeno živino. 6. Izpremembe in pa eventualno prodajo živine, vozil in materiala od lanskega popisa je pred pregledom naznaniti komisiji, da popravi odnosno popolni svoje spiske. 6. Vso živino in opremo je hkratu privedi pred komisijo ter jo z dostavljenim pozivom predstaviti komisiji. 7. Kdor ni naznanil živine in vozil ali jo ni privedel k pregledu, bo pozvan k naknadnemu popisu in pregledu k volnemu okrogu ter bo moral z uradnimi akti dokazati, odnosno opravičiti zamudo.

— Čekovni promet v dinarjih. Poštni čekovni zavod v Ljubljani objavlja vsem svojim računomietnikom in vsemu občinstvu, da se bo po odredbi ministrstva za pošto in brzojav z dne 2. oktobra 1921. br. 60.173 od 1. novembra t. l. dalje vršil ves čekovni promet v dinarski veljavi. Po zaključku tekočih poslov dne 31. oktobra t. l. se bo imovina na vseh čekovnih računih pri zavodu izpremenila iz kronске na dinarsko vrednost po relaciji 4 : 1. Računski izpiski se bodo od 1. novembra t. l. dalje izstavljali in razpošiljali računomietnikom v dinarski veljavi. Na čekovnih polonicah morajo od 1. novembra t. l. dalje vplačani zneski biti označeni v dinarski vrednosti. Na čekih in v seznamih k skupnim čekom, ki bodo opremljeni z datumom tekočega meseca, morajo biti navedeni zneski v kronski veljavi; pri čekih pa, ki bodo datirani s 1. novembrom t. l. ali pozneje, se mora znesek navesti v dinarski veljavi. Čekovne nakaznice se bodo do konca t. m. izstavljale v kronski veljavi, od 1. novembra t. l. dalje pa le v dinarski vrednosti. Ker bodo za čas od 24. do 31. oktobra t. l. poštni čekovni zavod v Zagrebu in pošta hranilnica v Sarajevu uklila svoje poslovanje, se od 23. do 31. t. m. pri poštnih uradih v Sloveniji ne bodo sprejemala vplačila na polonice obeh navedenih zavodov.

— Učimo se ruščine! V »Riječ« priobčuje dr. I. stvaren članek o potrebi učenja ruskega jezika, ki je za nas Slovence najpomembnejši slovanski jezik z ozirom na vsečlovka dela ruskih kulturnih delavcev. Članek predlaga, naj bi se uvedlo poučevanje ruskega jezika v srednjih šolah na ta način, da bi se prijavilo 40—50 učencev za ruski tečaj s tremi tedenskimi urami. Vsak učenec naj bi plačal malenkostni znesek 50 par za uro, kar bi omogočilo tudi primerno eksistenco ruskemu učitelju. Članek apelira na naše novinarje, naj bi ti popularizirali potrebo znanja ruskega jezika, ki bi ga moral znati vsak slovanski inteligent in še posebno duševni delavec.

— Kdo ima besedo v oddelku za soc. skrbstvo. K večerajšnji naši notici nam piše g. M. Reš: Moja premostitev iz Toplice nima popolnoma nikakega političnega ozadja ter tudi nisem prestavljen vsled kakih intrig mojih tovarišev in prijateljev g. Janka Lapajnetu. Dotičnik, ki je pisal omenjeni članek, je bil pač dobro informiran o mojem sokolskem delovanju, slabo pa o vzroku premostitve. Premostitev sem iz tehničnih službenih vzrokov, ker se invalidski dom v Toplicah za zimski čas ukine in je moja navzočnost v Toplicah kot uradnik nenehna. Popolnoma mi je neznano, da bi bila proti meni rovarila g. župnik Erzar in župan Pečjak, še manj pa se mi zdi mogoče, da bi bila v kaki zvezi z g. Lapajnetom, ki mi je bil vedno prijatelj in član Sokola v Ljubljani ter po mojem prepričanju ni nikdar proti meni intrigiral. Končno izjavljam, da nisem v nikaki zvezi z omenjeno notico in prosim, da uredništvo »Slov. Naroda« to potrdi. (Potrjujemo! Uredništvo.) — Makso Reš, upravitelj inv. doma Toplice.

— Mlini brez vode! Vsled rapidnega upadanja voda — rek in potokov, — primanjkuje po deželi potrebne vode tudi mlinom. Marsikateri teh je že nehal mleti ker nima vode niti za en kamen. Koder je gnala voda poleti dva, tri, žene zdaj samo enega. Vsled tega pomankanja tek. vode morajo ljudje na kmetih čakati po več tednov da se jim žito zmelje ali pa voziti žito po več ur daleč v kak parni mlin.

— Prodajanje živil po vežah in hodnikih je po trznem redu povsod prenovljeno. To velja tudi za Ljubljano! Ali, ker ni dopoldne, ko prihajajo kmetje z živili v mesto, v nobeni ulici videti nobenega tržnega organa, se živila prodajajo po vežah, zato jih pa na Vodnikovem trgu primanjkuje! Razen tega se pa na vseh koncih in zakotjih prav po verižniško prekupuje! Treba bi napraviti energično red!

— Stavka čevljarjskih pomočnikov. Danes dopoldne so vstopili v stavko čevljarjski pomočniki v Ljubljani. — Vpokle rekrutov — poljedelcev je po časopisnih vesteh vsled sklepa ministrskega sveta odgođen do prihodnje jeseni, vojaške komande pa o tem še nič ne vedo, kot zatrjujejo. Naj se pravočasno uradno objavi, če je vpoklic res odgođen, ker 1. november je pred duri.

— Stan, kriza v Mariboru. Z ozirom na izvajanje v članku »Stanovanska kriza v Mariboru« objavljenem v št. 224 Vašega cenjenega lista z dne 6. oktobra 1921 častim se izvesti Vas, da Milano Čeraku, na katerega se nanaša deionna Vaša notica tu-uradno ni bilo izdano nikako npravitveno spričevalo. Milan Čeraj, rojen v Ivanici v okraju Varaždin je bival okoli 5 tednov v aprilu in juniju 1920 v Mariboru pri zasebni stranki na Aleksandrovi cesti št. 24 in ne v razkošnem lastnem stanovanju. Izsledilo se ga je in aretiralo kot osumljenega raznih tatvin, deloma tudi z vlomom in predalo tuk. okrožnemu sodišču. Zadanje je vprašalo z dopisom z dne 8. junija 1920 Vr. VIII—1320/20 za »pismo o glasu in predkazni imenovanega. Ker se predkazni registrirajo le pri domovinski občini, je naravno, da je tuk. urad, kjer Čerajev predkazni niso bile zabeležene, odgovoril negativno. Istotako naravno je, da tukajšnji urad o Človeku, ki je bil v lastnem področju radi več tatvin in vlomov aretirani informacije »da uživa dober glas«. Vse drugačne trditve so le tendenciozna zavijanja dopisnika, ki so mu funkcijarji tuk. urada trn v peti. Kr. pol. komisariat v Mariboru.

— Iz Rogatica nam pišejo: Nad Windischgrätzovim posestvom je bilo takoj po prevratu uvedeno nadzorstvo, s katerim je bil poverjen trd, neizprosno mož, strah in trepet graščinskega ravnatelja Hollmanna, g. M. Brišnik, ki je takoj nastavljal gozdarskega praktikanta Slovence z mesečno nagrado 300 K. Brišnik odide in dobi namestnika brez odločne volje. Hollmann zavrzuje svojo prej poveljeno glavo. Praktikant pritiska za povišanje nagrade. Brez uspeha: odide s trebuhom za kruhom. Nastane doba brez praktikanta. Čas odpravi tudi nadzorstvo. Preteklo je le par tednov, in že je nastopil praktikant Nemec z mesečno nagrado 1800 K. Za Slovence seveda ni bilo denarja! — Poudarjamo: Naj se ravnatelj Hollmann še tako dobroka nekaterim Slovincem in jih bogato gosti, svojega skozinskega namenskega mišljenja in stremjenja je ne more prikriti. O tem naj bo prepričan!

— Revizija pisarn v Mariboru. Stanovanska komisija v Mariboru prične v kratkem z revizijo vseh pisarn, zlasti odvetniških in sicer onih, ki so preje služile za stanovanja. Revizija, ki jo je nameraval že prof. Voglar, kot bivši predsednik drž. stanovanske komisije, se izvede brez pardona na osebo ali politično pripadnost.

— Najdeno. V dramskem gledališču se je našla manjša vsota denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri gledališkemu mojstru g. Viljemu Lebanu v dramskem gledališču.

Predobro se poznamo! Ker pa preidejo Windischgrätzovi gozdi v državno last, odločno zahtevamo za to upravo izključno slovenske uradnike, oziroma gozdarje. — Gospod okrajni glavar, poselite vmes, mogoče se vam jih posreči kje iztakniti.

— Govor o sv. pismu se vrši v nedeljo ob sedmih zvečer v evangelijski cerkvi na Gosposvetski cesti.

— Več prizadetih trgovcev in gostilničarjev uljudno prosimo kr. pošto ravnateljstvo v Ljubljani, naj uredi že enkrat pošto zvezo med Cerknico in Begunjami.

— Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se odpre dne 4. novembra t. l. ob 2. popoldne Zadržna šola. Vpisovanje se vrši dne 3. novembra od 3. do 5. popoldne. Pogoji za sprejem je dopolnjeno 16. leto starosti in dovršena ljudska šola. Vstopnine in šolnine ne plačajo udeležniki nobene. Šola bo trajala do 11. aprila 1922.

— Razpis raznih del. Z rokom do 31. t. m. so razpisana razna adaptacijska dela pri okrajnem sodišču v Brezicah, sodišču na Vranskem, kmetijski šoli na Ormu, v moški kaznilnici v Mariboru ter realni gimnaziji v Novem mestu. Pojasnila daje oddelček IVb gradbene direkcije v Ljubljani, gradbeno vodstvo v Brezicah, ter okrajni gradbeni sekciji Maribor in Novo mesto.

— Srebrno poroko slavi te dni naš dobi braloranski rodoljub g. Peter Rauch, graščak v Pohorju pri Adleskih se-čadenski čili in delaven kot zupan in starosta tamošnjega Sokola. Zelimo našemu staremu naprednemu Petru še mnogo srečnih let! Zdravo!

— Pravilnik o izdajanju in vidi-ranju potnih listin, ki je v veljavi izza dne 28. septembra t. l. je razglašen v celoti v »Uradnem listu« št. 127.

— Nagle smrti je umrl v Hraščah pri Postojni veleposestnik gosp. Peter Kraigher, star komaj 35 let. Pokojnik je bil vsočasno pošten mož.

— Rdeče jagode v pozni jeseni. Mladi deček Andrej Paternoster je v Besnici pri Vevčah natrpal šopek rdečih jagod. Redka prikazen! Pojav letošnje jeseni!

— Konkurz. Deželno sodišče v Ljubljani je razglasilo konkurz o imovini Srečka Stechte, lastnika kinematografa v Ljubljani.

— Policijsko-lokalne vesti. Vsa modernejša mesta imajo izborni vir za točna policijsko-lokalna poročila, samo ljubljansko policijsko ravnateljstvo je v tem oziru vrlo konservativno. Ljubljanski dnevniki so navezani na suhoparna poročila »Policijskega dnevnika«, ki je v žurnalističnem oziru pravi nestvor. Če časopis priobči kako tako vest, je gotovo v nevarnosti netočne informacije, kajti ljudje prihajajo v uredništva s pritožbami in izgovori, da jih pošilja policijsko ravnateljstvo. Skrajni čas je že, da se zadeva točno informativno uredi.

— Sin — požigalec. Resnici sledeči ugotavljamo, da je bila zadeva naša vest, sloneča na poročilu tiralice orožniške postaje v Rajhenburgu, priložena dne 17. t. m. v ljubljanskem »Policijskem vestniku«, brez vsake podlage. Kovach in posestnikov sin Fran Savič je bil kritičnega dne kot kovaški pomočnik v Ljubljani. Ljubljanska policija seveda ga je ravno istega dne dopoldne aretirala in potem izpustila, a ni smatrala za umestno takoj preklicati vest v dnevniku. Možu se je godila velika krivica.

— Topniško streljanje na Barju. Na Barju je zadnje tri dni imel tukajšnji dravski artilerijski polk ostro streljanje v smeri proti Krimu. Včeraj je bilo streljanje, ki je nekoliko razburi-lo nekatere ljubljance, zaključeno. Rezultati so bil zelo povoljni.

— Wir sind aus Cilli! — Ta arogantni argument ste v travmaju rabili dve črno oblečeni, izjavljajoče nemško govoreči dami, ko se ju je vlnudno opozorilo, da smo v Ljubljani. Ali mislita, da je še vedno v veljavi dr. Šusteršičevo geslo: Cilli ein deutsches Gebiet!

— Smrtina nesreča pri požaru. Velik požar je te dni uničil selo Balčič pri Žumberku. Pogorela je cela vas. V gasilski akciji se je zelo odlikoval grškokatoliški župnik dr. Niko Erdelj. Iz hleva nekega posestnika je skušal izgnati v hlevu stoječo živino. Goreča streha pa se je podrla nanj. Smrtno opečenega so ga prepeljali v bolnico v Zagreb, kjer je včeraj podlegel težkim oklepanim.

— V Lutomeru je umrl 20. t. m. na kapi učitelj g. Fran Čeh, v starosti 49 let. Naj mu bo zemljica lahka! — Velika tatvina na vlaku. Dne 19. t. m. pri jutranjem vlaku je bila delavcu Antonu Lupšina iz Jesenic med vožnjo Jenice — Skofja Loka ukradena iz zadnjega blažnega žepa denarnica z vsebino 12.000 kron.

Polzvedbe.

— Sedlarji, jermenarji, torbarji, bičarji in ličarji zovoz se vabijo na ustanovni občni zbor zadruge za Slo-venijo v nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. do-poldne v državni obrtni šoli v Ljub-lani, soba št. 10. Vabi se vse mojstre imenovanih strok, da se polnoštevilno udeležijo. Pripravljajni odbor.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Sobota, 22. okt.: Kozarec vode. D. Nedelja, 23. okt.: Oče. Izven. Ponedeljek, 24. okt.: Kozarec vode. A. Torek, 25. okt.: Zaprt. Sreda, 26. okt.: Požar strasti. C. Četrtek, 27. okt.: Ljubozen. Izven. Petek, 28. okt.: Oče. B.

Opera.

Sobota, 22. okt.: Vaška šola. Sehero-zada. B. Nedelja, 23. okt.: Rigoletto. Izven. Ponedeljek, 24. okt.: Zaprt. Torek, 25. okt.: Dalibor. D. Sreda, 26. okt.: Evangelnik. E. Četrtek, 27. okt.: Rigoletto. C. Petek, 28. okt.: Proslava 28. oktobra dneva osvobojenja beehoslovaškega naroda. Izven.

— Dramsko gledališče. V četrtek so igrali Scribov »Kozarec vode«. O tej igri in njeni vzpizoritvi sem priobčil že koncem zadnje sezone v »Slov. Narodu« natančnejši referat. Tudi nad-reprizo je igrala mojsterska režiser-ska roka Borisa Putjata. In igra vsa-kogar je navduševala vse soigralce. Imeli smo izredno temperamenten in zaokrožen gledski večer. Številno ob-činstvo je igro kvitiralo z močnim plo-skanjem, kar je za ljubljansko zaspas-nost neobičajno. Putjata le še prav-malokdaj pri govoru »rusi«; naučil se je našega jezika že jako dobro, za kar gre zlasti glede ozkih in širokih voka-lov zasluga pač tudi dramaturgu Otonu Zupančiču. Koncem 4. akta je oblezal kozarec na vlečki kraljice in ga je vlekle nevede seboj. To je bilo komič-no. V resnici bi si šel tudi najvišji dvorjan v čast in dolžnost, kozarec ur-no pobrati, če ne pa vsaj dvorni lakaj. Toliko prisotnosti duha pa nam igralci niso še imeli ali pa niso opazili tega, kar je opazilo vse občinstvo. Režija naj bi sploh odredila, da ima kaka ose-ba ta kozarec takoj pobrati, ko pade na-tla. Duhovitozabavnemu Scribovemu delu ne bo nikdar zmanjkalo pri nas hvaležnega občinstva, če se igra tak-zakroženo. Z veseljem sem tudi kon-statiral, da se je Šaričeva zopet vrnila z bolniškega dopusta. M. Z.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani, Florjanska ulica 27. prvo nadstropje, ponovi danes v soboto 22. in jutri v nedeljo 23. oktobra Funktovo dramo »Tekmac« ob 8. zvečer. Pred-predaja vstopnice v Sentjakovski na-prednji knjižnici danes v soboto od pol 6. do pol 8. zvečer.

— Tihomir Ostojić umrl. »Nova Evropa« poroča, da je na Dunaju umrl na infekcijski bolezni dr. Tihomir Ostojić, profesor jugoslovenske književnosti in dekan filozofske fakultete v Skoplju. Ostojić je bil sin velezastuž-nega predsednika Srbske Matice v No-vem Sadu. Bil je odlični jugoslovanski književnik.

— Nova Cankarjeva knjiga »Greš-nik Lenar« je izšla v založbi knjigar-ne Schwentner v Ljubljani. Ocen-o tem se neobavljenem Cankarjevem de-lu priobčimo v kratkem. V isti založbi je izšla tudi Milčinskega knjiga »Drobiž«.

— »Vesna« ilustrirana kulturna in modna revija. Odgovarjamo na mnoga vprašanja, da izide meseca številka »Vesne« v prvih dneh meseca novembra. Gotovo bo zanimalo našo širšo javnost, da se je »Vesna« priljubila tudi pri vseh izven domovine živčih Slovincih. Po-sebno zanimanje za ta bogati ilustrirani domači list vlada pri naših rojakih v Ame-riki. Pišejo nam, da so ponosni na ta list, kakršnega so dosedaj zamogli izdati in vzdržavati le veliki narodi. V istem smislu se izražajo tudi tuji, češ da jim dela list občutno konkurenco, ker jim prevzema ju-goslovenske naročnike njihovih slinlih li-stov. Zeleti bi le bilo, da bi se velikega kulturnega pomena, ki ga ima taka revija na znotraj in zunan, zavedal vsak izmed nas in se po tem tudi ravnal. Ta številka bo obsegala 4. in 5. zvezek skupaj v obse-gu 64. strani s prvotno vsebino in naj-novejšo modo.

— »Nova Evropa« br. 8. ima sledečo vsebino: Ruska sablast (C.). — Je li izmi-renje izmedju Rusije i Poljske mogoče (E. Antončević). — »Ukrajinski problem« (A. Merzanov, General Adlerberg, B. Malcev). — Književni portreti: Aleksander Blok (1880—1921). (I. Sekulić). — P. J. Čada-jev (1794—1856). (Iv. Prijatelj). — Poli-tički pregled: Spoljna politika: Druga skupština Liga naroda (dr. Mitković). — Književni pregled: Vesti s one strane, IV. — Iz dana gladi (I. M. Petrović).

— »Jugoslovenska Njiva« br. 41. ima sledečo vsebino: Vladislav Skarić: Karak-ter bosanskog seljaka. — Dr. Milo Rado-šević: Marxizam, Panslavizam, Jugoslo-venstvo. — Mirko Kus-Nikolajev: Ekono-mija života i eugenetika. — Jugoslavenski pregled: Umjetnost; Politika; Privreda. — Listak.

— »Srpski Književni Glasnik« br. 4. ima sledečo vsebino: Porodica Prijovica (pripovedka). Borivoje Jevtić. — Uroševa ženidba (komedija v stihu), Milutin Bojić. — Za don Karlosa! (roman), Pier Benoa. — Kojim putem? Branko Lazarević. — Albanija. — U bitolskoj bitci iznad oblakova, General Iv. S. Pavlović. — Književni pregled: Arsen Vencelides. — Naučni pre-gled: Borivoje Drobniaković. — Umetnički pregled: Petar Dobrović. — Politički pre-gled. — Beležke.

— »Pevce«, glasilo Pevske zveze, pri-naša v svoji 9. in 10. številki Doktorčičovo biografijo skladatelja Vinka Vodopitca, dalje Stanko Premračanec »Nekaj blago-hotnih besed našim pevovodjem in pev-cem«. Končno manjše vesti in navodila pevskim društvom. Kot prilogo prinaša ta številka zopet nekaj narodnih in umetniških

Kompozicij, med njimi tudi Emila Adamiča »Večera«. Tu zvezo tudi, da pripravila Emil Adamič obširno šolsko pesmarico, v kateri bo zbranih tudi veliko najrazličnejših narodnih pesmi vseh Jugoslovenov.

— Institut slovenskih ved v Parizu. V našo sredo je došel profesor g. Aleksander Arnaudović, tajnik jugoslovanske sekcije Instituta slovenskih ved v Parizu, ter posetil pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja in posamezne ljubljanske kulturne ustanove. G. Arnaudović pride po dovršenih opravilih v Beogradu in Zagrebu tudi v Ljubljano radi zagotovitve čim večje dejavnosti naše sekcije v Institutu slovenskih ved, ki jo vodi že tretje leto. Institut je ustanova francoskih intelektualcev in učenjakov, ki si žele čim bližje zveze med francoskim in slovenskimi narodi. Na čelu te ustanove so: gg. A. Meillet, profesor na Collège de France, Paul Boyer, ravnatelj pariške šole za vzhodne jezike, Andre Honorat, senator in bivši minister za prosveto, Etienne Fournel, poslanec, in profesorja pariške Sorbonne, naša vdana prijateljca Emil Hauman in Louis Eisenmann. Institut ustvarja v Parizu jugoslovanske knjižnice, vzdržuje čitalnico, v kateri se nahajajo vsi jugoslovanski časopisi in listi, ki jih uredništvo pošilja brezplačno. V Institutu se ustanavlja zbirka projekcij o jugoslovenskih deželah. Končno izdaja institut knjige v francoskem jeziku in prireja konference o naši udeleženi domovini. Namen potovanja g. Arnaudovića je za vse to zbrati in vzeti v Parizu čim obilnejši material. Ako bi to radi pomanjkanja časa ne bilo mogoče, prosil g. Arnaudović vse, ki žele podpirati jugoslovansko sekcijo tega zavoda za darovi v knjigah, fotografijah in umetniških objektih, naj pošljejo te predmete na naslov: Institut d'Etudes Slaves, Paris, 9 rue Michelet.

★

Maurice Barres:

Auxerreska Sibilja.

Vse kar je kdaj bilo, je tudi današnje. Duši se natura ni izpremenila. Trudimo se z veseli, a časih se upre veter v naša jadra, da ladjamo z božjo pomočjo. Še vedno so na svetu bitja, pri katerih deluje intuicija z tako lahkoto in točnostjo, kakor pri drugih ljudeh razum. Se vedno žive prorokije med nami, po naših salonih, samostanih vaseh. Govore nam stvari, neznane drugim in njim samim, in razodevajo nam spoznanja, ki se niso poridila niti iz raziskavanj, niti iz njih premišljanj.

A kaj delamo mi s to bogato, živo snovjo? Zakaj ta čudežni dar, ta neodoljivi zalet, ako se na to ne nadomada ustavi in razbije? Mari naj te velike prvobitne sile delujejo še nadalje uspešno ali pogubno, kakor nanese slučaj? In nam zadošča, da kdaj pa kdaj najboljši izmed njih ujamejo v svojih pesmih sanje, ki se prelivajo med nebom in zemljo? Tajna slutnja mi pravi, da bi se z njih navdihni lahko bolj okoristili. Loviti te visoke zublje, dosihmal škodljive ali koristne, ki bi lahko razsvetljevali noč, prestrežati svetlo, reno te sile, gojiti te izredne sposobnosti in jim dati smer, skušati rahljati zemске vezi in doseči zvišeno osvoboje najbolj notranjosti sil v človeku — evo ga, krasnega načrta. ....

Sibila v auxerreski katedrali ne budi v meni žalostnega ugodja, ki izhaja iz predmetov, obteženih s starimi spomini; od nje mi diha čar kakor od nečesa, kar še ni razvil svojih moči.

Ne, Sibila, ni ti treba umreti. Re snica si je tebe prihranila, ker ve, da te potrebuje. Ostani nam živa, kljub preziranju, roganju in brezbriznosti, zakaj ti predstavljaš večno, a nepriznano zmoglost, doseči nevidno, nas ž njim spoprijateljiti in nas ž njim spojit. Ti nas učiš, kako nedostopne so filozofije, sloveče na golem razumu, proži roko mistikom, potrjuješ vrednost intuicije razsvetljevalcev in nas nagibaš, gledati modrost otrok in žensk kakor na velik zaklad.

O Sibila, kak nauk mi deliš, kadar te gledam v katedrali! Nepriznana? Da, vsaj pri nas. A dobro si priznana in slavnostno proglašena v hierarhiji vseh božjih in človeških resnic. Duhovna ladja te je sprejela, ko se je stari svet potapljal, in te je pripeljala vse do nas... Večno nemirna sestra krščanskih prorokinj, sprejmi naše počenjenje, to ni brezploden vzdih, kakor da bi se nam tožilo po odstavljenih bogovih, katerim si bila zaupnica, nego najbolj goreč poziv tistim pronikljivim žarkom, ki nam bliskoma razkrivajo to, do česar kratkogleda človeška modrost niti s slutnjo ne pritava. Ko te gledam odeto s prahom, se mi zdiš kakor črni kamen v Mekki, ki je padel s neba.

Kamen — izpodnebni, ličinka roža jerihonska, imenujem te z najlepšimi imeni, ki jih morem najti v treh kraljestvih prirode: kamen — izpodnebni, ker si prišla iz oblakov — ličinka ker sem prepričan, da boš po dolgem snu vse ognjevitosti

oživila in se dvignila s svojimi pogumnimi krili — roža jerihonska, usehla, neznatne podobe.

O suha veja na drevesu spozna nja, nanovo nam ozeleniš!

O priliki predavanja g. Bourgoine o Mauriceu Barresu podajamo čitateljem v ilustraciji Barresovega miljenja in sloga odlomek v slovenskem prevodu. Ta odlomek je v zvezi s nedavnim potovanjem M. Barresa v Auxerre, kjer je obiskal staro katedralo, v kateri se nahaja kip Sibila. Prisotnost te prorokinje, ki se je zatekla v hram Kristusa, stavila pisatelja pred skrivnostni problem inspiracije. Vesel je, da razum cerkve tudi znanost začneja poznovati, da so v nasprotje sile, ki se ne dajo avrstiti v nobeno kategorijo logike in polnasujejo avse gotovih bitij z Duhom. Zagotavlja celo, da poslanstvo Sibila še ni dovršeno.

Zdravstvo.

— Jubilej Slov. zdrav. društva. Dne 28. sept. 1861 je ustanovil v Ljubljani pokojni prof. dr. A. Valenta zdravniško bralno društvo, ki se je leto pozneje spremenilo v društvo zdravnikov na Kranjskem, po preobratu pa v slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. S ponosom lahko gleda ta najstarejša stanovska zdravniška organizacija v bivši Avstriji svoje delovanje. Če tudi je moralo društvo prestati marsikatero težko krizo, so se vendar premagale vse težkote. Slovensko zdravniško društvo je dalo prvo iniciativno za ustanovitve zdravniških zbornic v Jugoslaviji in tudi izdelalo dotični zakonski načrt, katerega predložil jugoslovansko zdravniško društvo ministrstvu narodnega zdravja. Delovanje društva na znanstvenem polju so ovirala v zadnjem času stanovska vprašanja, katerih je vedno več prihajalo. Takol ko pa se ustanove zdravniške zbornice, prevzamejo te vse stanovsko vprašanje in se bo zdravniško društvo v zvezi z medicinsko fakulteto zgolj posvetilo znanstvenemu delovanju. V spomin na ta zgodovinski dan je sklican izvanredni občni zbor slov. zdravniškega društva na dan 28. oktobra ob 4. popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani, na katerem se bo tudi obravnavalo razmerje do novo ustanovljenega bratskega zdravniškega društva v Mariboru.

Sokolstvo.

— Tel. društvo Sokol v Ljubljani naznanja, da se vrši ob ponedeljku 24. t. m. telovadba po sledečem urniku: Moška deca (do 14. leta) ob torkih in petkih od 5. do 6.30 popoldne. Naraščaj (od 14. do 18. leta) ob ponedeljkih in četrtek od 6. do 7.30 popoldne. Člani ob ponedeljkih, središčih in petkih od 8. do 10. zve. Starejši člani iste dneve od 7.30 do 8.30. Ženska deca ob ponedeljkih in četrtek od 4. do 5.30 pop. Gojenke ob središčih in sobotah od 5.30 do 7. Članice ob torkih od 6.30 do 7.30, ob sobotah od 7. do 8. zvečer.

— Sokol v Mostah pri Ljubljani sklicuje na nedeljo, dne 6. novembra 1921 ob 9. popoldne izredni občni zbor v društvenih prostorih na Selu. Dnevni red: 1. Poročila br. funkcionarjev. 2. Volitve novega odbora. 3. Slučajnosti. V slučaju nesklajenosti se vrši občni zbor uro kasneje, z istim dnevnim redom na istem prostoru ob vsaki udeležbi članstva. Sestanek za sestavo kandidatskih list se vrši v soboto, dne 5. novembra ob 8. zvečer v salonu br. Stora v Novem Vodmatu.

Turistika in sport.

— Hrvatsko planinsko društvo iz Zagreba priredi izlet na Kamniško sedlo dne 30. oktobra t. l. Slovenski turisti se vabijo, da se udeležijo tega izleta. Potrebne informacije v društveni sobi Slov. plan. društva.

— Slovensko planinsko društvo opozarja turiste, da se vrši v Kamniški Bistrici in tamošnjem pogorju glavni lov na divje koze od 23. do 27. oktobra t. l. V tem času je pohod po Kamniški Bistrici in po vseh planinskih cestah in potih prepovedan, da se ne zgodi kaka nesreča, za katero lovsko vodstvo ne more prevzeti nobene odgovornosti.

— Prvenstvene nogometne tekme dne 23. t. m. na prostoru S. K. »Ilirije«: ob 14. Hermes: Svoboda Ljubljana, ob 16. Primorje: Sparta.

— Nogometne tekme. Jutri se zaključijo jesenski del prvenstvene sezone 1921/22. Najvažnejša bo tekma med Primorjem in Sparto, tekmececa za drugo mesto v I. razredu ljubljanskega okrožja. Igra se na prostoru Ilirije, pričetek ob 16. — Pred to tekmo se vrši ob 14. zadnja in odločilna tekma za prvenstvo II. razreda ljubljanskega okrožja med Hermesom in Svobodo. Ker pomeni prvenstvo II. r. prestop v I. r., bo tudi v tej tekmi boj oster in ogorčen. — Na prostoru Sparte ob Dunajski cesti igra ob 10. rezervi ljubljanske in močanske Svobode ter ob 14. Jadran in močanska Svoboda.

Društvene vesti.

— Kola jugoslovenskih sester prodala srečke v dobrodelne namene. Matere! Vaši otroci razpnejo god ali rojstvo ali so pridni in jih hočete nagraditi. Kupite jim srečko Kola jugoslovenskih sester, da storite s tem veselje otrokom in dobro delo dobri stvari!

— Dramska sekcija »Preporoda« gostuje dne 23. t. m. pri dramatičnem odseku Sokola Vih v Sokolskem domu ob pol 8. zvečer s Petar Petrovičev dramo »Mrak«. Vse dilažna naklonjeno občinstvo se vabi, da pohiti v nedeljo na Vič, da podpre dilažno moralno in materijalno.

— Dramatični odsek poverjenstva splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolice vprizori v nedeljo, dne 23. t. m. ob pol 8. zve-

čer v Ljudskem domu v Ljubljani L. Anzenbergerjevo narodno igro »Krivoprišelniki«. Vstopnice se dote v predprodaji v Severjevi trafiki v Selenburgovi ulici in Koželjevi na Sv. Petra cesti 95. — Blagajna se odpre ob pol 7. zvečer. Z ozirom na to, ker je čisti dobiček namenjen izključno v dobrodelne svrhe v prid vojnim

Na novejša poročila.

Vtis Karlove avanture o v Beogradu.

— Beograd, 22. oktobra. (Izvir.) Danes dopoldne so semkaj prispele prve vesti o zopetni Karlovi avanturi. V parlamentarnih krogih živahno razpravljajo o vseh korakih, ki naj jih podvzame Jugoslavija proti madžarskim karlistom. Vest je napravila globok vtis. V diplomatskih krogih je prvi moment presenečenje, toda znanje ministrstva je bilo pripravljeno na vse eventualnosti glede Madžarske. Že govor Bethlena je svaril našo vlado na opreznost. Zunanje ministrstvo je v stalnih stikih z malo antanto.

PASICEVA INTERVENCIJA V PARIZU.

— Pariz, 22. oktobra. (Izvir.) Ministrski predsednik Pašić ostane v Parizu toliko časa, da bo rešeno albansko vprašanje. Pašić pričakuje, da v kratkem tudi rešitve v razmejitvenem vprašanju.

— Beograd, 22. oktobra. (Izvir.) V političnih krogih so prepričani, da se Pašić povrne šele po končani intervenciji glede Albanije. Pričakujejo, da se povrne skupno s kraljem koncem tega meseca.

PRIPRAVE ZA KONGRES DE MOKRATSKE STRANKE.

— Beograd, 22. oktobra. (Izvir.) Včeraj popoldne od 4. do 8. zvečer je imel glavni odbor demokratske stranke sejo, na katerem je razpravljal o notranje-političnem položaju in o pripravah za kongres demokratske stranke, ki bo kakor znan. Dne 30. oktobra. Na seji so se določili glavni referati o zunanjih in notranji politiki, o socialnih vprašanjih, o finančni politiki, o programmu stranke in o novih strankinih statutih. Določeni so bili glavni govorniki. Referat o agrarni reformi je prevzel minister dr. Krizman, o kmetijskem vprašanju poslanec Milan Pribičević. Ker se finančni minister dr. Kumanudi vsled svoje odsotnosti v Londonu ne more udeležiti kongresa, bo poročal o finančni politiki dr. Voja Veljković. Odbor je tudi razpravljal o uradniški pragmatiki.

BOLGARSKI POSLANIK TODE ROV O PROCESU RADOŠLAVOVA.

— d Zagreb, 21. oktobra. »Riječ« piše: Bolgarski poslanik na našem dvoru Todorov je izjavil med drugim o procesu proti vojnim zločincem, ki se vrši v Sofiji: Ta proces, v katerem se bo zagovarjal celokupni nekdanji Radoslavov kabinet, ker je leta 1915. povzročil, da je Bolgarska sklenila zvezo z osrednjimi velesilami in napadla Srbijo. bo pokazal natančno zgodovino vstopa Bolgarske v svetovno vojno. Pokazal bo tudi, da so postavili Bolgarske v službo osrednjih sil ljudje, ki niso bili pristojni. Sodišče bo zločince gotovo kaznovalo. Na ta način bo dobila Bolgarska zopet zaupanje v inozemstvu. Filzično je bila Bolgarska že kaznovana, rezultat tega procesa bo pa pomenil moralno zadoščenje bolgarskemu narodu.

IZPREMEMBA NA ČESKOSLOVAŠKEM POSLANISTVU.

— Beograd, 22. oktobra. (Izvir.) V političnih krogih smatrajo, da zapusti dosedanj čkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Ant. Kalina svoje mesto. Za njegovega naslednika imenujejo dr. Karla Bavo.

INTERVENCIJA PROTI TROŠARINI NA VINO IN IGANJE.

— Beograd, 22. oktobra. (Izvir.) Glavni odbor Samostojne kmetijske stranke je včeraj razpravljal z zastopnikom finančnega ministrstva o uvedbi nove trošarine na vino in žganje. Glavni odbor je stavil konkratne predloge, katere je ministrstvo sprejelo.

ZA HITRO CARINJENJE.

— d Beograd, 21. okt. Generalna direkcija carin je vsem carinaricam poslala razpis, da naj v tej izvozni sezoni obračajo največjo pozornost na brzo carinjenje vseh predmetov.

VELIKI GOZDNI POŽARI V SRBIJI.

— Beograd, 22. oktobra. (Izvir.) Iz Požarevca javljajo, da so nastali

invalidom, vdovam in sirotam, apeliramo na občinstvo, da se v čim večjem številu vdeležijo predstave ter s tem pripomore do tem zadovoljivejšega uspeha. Predplačila v ta namen se hvaležno sprejemajo. Priporočamo posebno vojnim invalidom in vdovam, da pridno segajo po vstopnicah ter pripeljejo s seboj tudi svoje znanke.

v okolici Kupinova, Bojancev in Črnega vrha velikanski gozdni požari. Zavzele so velike gozdne komplekse. Požar bo mogoče z veliko težkoto ugasiti. Došlo je mnogo vojaštva, da požar lokalizira. Škoda je ogromna.

KONFERENCA V PORTOROSE

— d Beograd, 21. okt. Kakor se je že javilo, bo dne 26. t. m. v Portorose konferenca nasledstvenih držav. Ministrstvo za promet in ministrstvo za pošto in brzojav sta naši delegaciji pridali svoje delegate kot svetovalce in eksperte v prometnih poštinih in brzojavnih vprašanjih.

NESRAMEN ODGOVOR ITAL MIN. PREDSEDNika.

— Trst, 21. okt. Poslanec Šček je dobil od ministrskega predsednika Bonomija odgovor na svojo interpelacijo glede preganjanja Jugoslovenov v Istri in Trstu. Ta odgovor je naravnost nesramen. Bonom pravi, da se je informiral o položaju jugoslovenskega ljudstva v Trstu in Istri in beleži tri izolirane epizode (požig Nar. doma pri Sv. Ivanu, opustošenje kavarn »Evropa« in požig dvorane kons. društva v Rojanu), ki imajo značaj represalij s strani fašistovskih elementov radi nasilstva, izvršenih proti Italijanom v Dalmaciji in radi profanacije trpel italijanskih vojakov po nekem Slovencu (Bon je Italijan). Narodni dom pri Sv. Ivanu je bil požigan v odsotnosti orožnikov (orožniška postaja je komaj 70 korakov od Nar. doma). Krivci so bili izročeni sodišču. Bonomiju se zdi da Ščekova slika razmer ne odgovarja povsem dejstvu. Zbolišanje položaja je mogoče, ako bi z ukrepi krajin oblasti soglašalo iskreno delo slovenskih razumnikov in njihovega časopisja za pomirjenje. — Tako se postavljajo Bonomi v gonji proti Jugoslovenom na stran fašistov in jim daje še potuho. Za Jugoslovane v Italiji velja skrajna brezpravnost.

KONGRES ITALIJANSKE LJUTSKE STRANKE.

— Benetke, 21. oktobra. Včera se je pričel tu kongres italijanske ljudske stranke. Vrši se v gledališču Rossini in bo trajal par dni. Obširen govor ob otvoritvi je imel politični tajnik stranke Don Sturzo. Med drugimi se je bavil s točkami, ki pridejo v razpravo, tako o lokalnih avtonomijah, o decentralizaciji o šoli, (ki ima biti pod duhovniškimi plivom), o cerkveni lasti, o vspostavitvi narodnega gospodarstva obsojajoč znova takozvano združeno gospodarstvo in zavzemajoč se za povrnitev k principu svobode. Sprejet je bil primeren dnevi red. Zvečer so hoteli fašisti demonstrirati proti udeležnikom kongresa pa jih je policija razgnala.

SPLOŠNA STAVKA KOVINARJEV V JULIJSKI BENEČIJI.

— Trst, 21. okt. Danes dopoldne se je pričela stavka kovinarjev v vsej Juljski Benečiji. Obsega vse kovinarske kategorije velike in male industrije. Sklenjena je bila stavka sinoči na zborovanju zaupnikov in odborov. Izreklo se je polno zaupanje delavskemu vodstvu, konstatiralo se je, da industrialci niso hoteli sprejeti delavskih predlogov, zahtevajočih pred vsem preklic naznanila o znižanju meze v tržiški ladjedelnici, in sklenila se je splošna stavka kovinarskih delavcev. Krivda na stavki se pripisuje pred vsem trdovratnosti trdke Cosulich.

BENEŠKA POGODBA IN POLSLANIŠKA KONFERENCA.

— Pariz, 22. oktobra. (Izvir.) Po poročilu »Tempsa« bo poslaniška konferenca v sredo razpravljala o beneški pogodbi. Gotovo je, da konferenca odobri vsebino pogodbe DEMISIJA WIRTHOVEGA KABINETA.

— Berlin, 22. oktobra. (Izvir.) Demisijski Wirthovega kabineta postaja dejstvo. Kabinet je zadel na težkote vsled rešitve gorenje šlezije, skega vprašanja. Vsi parlamentarni krogi smatrajo razsodbo Zveze narodov za nesprejemljivo. Nemčija tudi odklanja zahtevo mednarodne komisije, da odpošlje svoje delegate na gospodarska pogajanja s Poljsko.

GOSPODARSKA POGAJANJA MED RUSIJO IN ROMUNIJO

— Bukarešt, 22. oktobra. (Izvir.) Povodom raznih vesti o rusko-romunskih pogajanjih v Varšavi iz-

javljajo na merodajnem mestu, da se je dosegel sporazum. Zaključenje kake mirovne pogodbe ni bilo potrebno, ker je via facti obstajalo mirovno stanje. Pogajanja so se tičkala samo gospodarskih vprašanj in obnove diplomatskih odnosov. Voda se je tudi pogajanja o restavraciji romunskega zlatega zaklada in ureditvi finančnih računov. Vprašanje Besarabije se ni razpravljalo, ker Romunija smatra, da se ne more razpravljati to vprašanje z rusko vlado.

NOVA POGAJANJA ZA GOR. SLEZIJO.

— d Berlin, 21. okt. V Berlinu sodijo, da je odločitev o Gor. Sleziji še neugodnejša, kakor se je domnevalo po prvih objavah. Nasproti je proti Wirthovemu kabinetu se je tekom današnjega dne jako povečalo. Nameravajo se pričeti nova pogajanja z antanto, akoprav ni veliko nade.

ZASČITA GOSPODARSKEGA ŽIVLJA V GORNJI SLEZIJ.

— d Pariz, 20. oktobra. Za zaščito gospodarskega življenja v Gornji Sleziji po razdelitvi je poslaniška konferenca odobrila nastopne odredbe, ki bodo predmet nemško-poljskega dogovora v obliki glavne konvencije. Uprava pri vatnih železnice ostane neizpremenjena. Za nemške železnice se za dobo 15 let uredi skupen obratni stroj. Marka ostane največ za dobo 15 let edina zakonita vrednotna enota. Carinska meja se strne s politično mejo. Zakoni za carinske tarife se bodo izvajali razen nekaterih izjem, ki se nanašajo na sirovine in polizdelke, ki se pošljejo z glasovalnega ozemlja v svrhu, da se obdelajo oziroma izgotovijo. Prirodni pridejki poljske cone so za dobo treh let pri uvozu na nemško ozemlje carine prosti. Nemčija in Poljska si priznata druga drugi dovoljenje izvoza rudarskih produktov iz obeh con. Vsak prebivalec glasovalne cone sme prekoračiti mejo brez formalnosti. Vsak poljski prebivalec v nemški coni in vsak nemški prebivalec v poljski coni obdrži svoje poljsko oziroma nemško prebivališče za dobo 15 let. Vsak nad 18 let star poljski prebivalec v nemški coni more tekom 12 let optirati za poljsko narodnost. Mešana komisija v Gornji Sleziji, ki je sestavljena iz prav toliko Poljakov kakor Nemcev, je posvetovalen organ, ki ima olajšati izvedbe teh ukrepov. Za poravnane zasebnih sporov se ustanovi razsodišče.

DOGODKI NA PORTUGALSKEM.

— Zrtve atentata. — Nova vlada. — Mir se vrača.

— d Madrid, 20. oktobra. Iz Lizabone javljajo: Ministrski predsednik Granja in ministri Santos, Maja in Freitas-Sylva so postali žrtve atentata. Tudi bivši min. predsednik Cunha je bil ranjen.

— d Lizbona, 20. oktobra. Davi so se z morja čuli topovski strelji. Predsednik republike je sprejel novo ministrstvo, da prepreči krvolitja, in je poveril sestavo kabineta polkovniku Manuelu Cuelu, ki prevzame predsedništvo in notranje stvari.

— d Lizbona, 20. oktobra. Ob 13. javljajo, da je novo ministrstvo, ki stoji zunaj političnih strank, razveljavilo zakonite volitve od 10. septembra in vse pravne čine sedanjega parlamenta.

— d Lizbona, 20. oktobra. Četo republikanske garde in mornarice, ki so se v veliki meri udeležile glabanja, so se mirno povrnile v svojo vojašnice. Le nekaj straž ostane na ulicah.

— d Pariz, 20. oktobra. Po vestih iz Lizbone so revolucionarji umorili ministre Granjo, Mahado Santos, Carlosa Maja in Carlosa Freitasylva, bivšega ministrskega predsednika Cunha Leala pa so ranili.

Borze.

Zagreb, 21. tm. Devize: Dunaj 8.60 do 9.20, Berlin 186—190, Budimpešta 39—39.25, Italija 1105—1113, London 1120—1125, Novi Jork 0—284, Pariz 2030—2050, Praga 300—304, Svica 5200—5275. — Valute: dolarji 277 do 280, avstrijske krone 10—10.50, rublji 11—15, francoski franki 2000—2020, napoleonidri 1050—1070, n. marke 185 do 190, rymunski lei 208—210, italijanske lire 1195—1200.

— Curih, 21. okt. Zagreb 1.90, Dunaj 0.30, Praga 5.825, Milan 21.349, Pariz 39.599, London 28.449, Novi Jork 5.445.

— Trst, 21. okt. London 99.90, Zagreb 9.—, Pariz 184.25, Curih 465.—, Novi Jork 23.80.

— Praga, 21. okt. Zagreb 33.975, Dunaj 2.95, Curih 17.15.

— Dunaj, 21. okt. Pariz 244, Curih 610, Praga 5.325.

Stavbna in javna dela v Ljubljani

Suho vreme se na stavbiščih z vse nervoznostjo izraža, osobito pa zadnji tedni letošnje sezone. Za zunanjo stavbna dela, t. j. zidarska, so — še se vreme ne spremeni, — še trije tedni na razpolago. Napredek v zadnjih petih tednih je bil naslednji:

Zgradba palače Ljubljanske kreditne banke ob Dunajski cesti je do šestrega nadstropja dodelana in bo, kakor vse kaže, do zime pod streho. V podaljšani Bethovnovi ulici so pri novi stavbi pritlični prostori dograjeni.

Pri zgradbi palače Trboveljske premoškovne družbe v podaljšani Gledališki ulici se je pričelo po dolgem obotavljanju zidarsko delo vendar resno nadaljevati. Zidarska dela so namreč v polnem tiru in je stavba dograjena ravno kar do prvega nadstropja.

Ob Miklošičevi cesti nasproti Unione sta obe stavbi Zadrugne gospodarske banke že dograjeni in pod streho. Istotako bančno poslopje za premoškovni promet na podaljšani Miklošičevi cesti. Vsa ta štiri nova poslopja se bodo čez zimo sušila, zgodaj spomladi pa jela ometavati.

Poslopje Južne železnice za carinarno in blagovni promet — dvo nadstropna stavba — je dograjena

in pokrita in se suši. Pri novi stanovanjski hiši te železnice ob Rešljevi cesti polagajo hodnik. Uprava železnice je dala zadnje tedne krog in krog svojega sveta postaviti lično leseno ograjo z betonskimi stebri.

V Knesovi ulici se je pričela zgradba poslopja Slov. eskomptne banke, na Prulah pa zgradba mestne stanovanjske hiše. Ob Simon Gregorčičevi ulici je dal posestnik Fr. Babič podstrešje dvigniti. Ob Tržaški in cesti v Mestni log je je zgrajenih 6 do 7 zasebnih poslopij. Ob Celovski cesti je dala pivo-varniška družba »Unione« prejšnje enonadstropno hišo za eno nadstropje dvigniti in je poslopje že dodelano ter v uporabi. Na Dolenjski cesti je dal posestnik Jesih zgraditi novo poslopje. Tovarna za klej je razširila svoje poslopje za dva objekta.

Inspektorat državnih železnic je prošil za stavbno dovoljenje in si zgradil v bližini državnega kolodvora svoje poslopje. Do uporabe nove stavbe ostane urad še v poslopiju mestnega dekliziške liceja.

Bivše poslopje »Kluba slov. bl. ciklistov«, sedaj last »Sokola«, v Lattermanovem dreveredu se adaptuje za prirejanje kinopredstav društva kinomamoščencev. Ob Blei-

wisovi cesti se popravlja asfaltni trotoar. Tlakovanje Wolfve ulice je dovršeno; sedaj se tlakuje z enakimi kockami Sv. Petra cesta. Zidarska dela pri določeni frančiškanske cerkve so do polovice dovršena. Olepšava hiš v mestu se je v zadnjih štirih tednih izvršila na več poslopijih, in sicer so na novo prebarvali hiše: števil. 38, 47, 49 in 79 na Sv. Petra cesti ter nekatera predmestna manjša poslopja.

V glavni strugi Ljubljance se dopolnjujejo od časa do časa razna dela pri nabrežnih zidovih. Kakor se čuje iz strokovnjakih krogov, bi poglobitev te struge (od stare c. k. Prule) z dvema parnima strojema posebne konstrukcije in zadostnim številom delavstva stala danes 4 do 5 milijonov K, a treba priračunati še razstreljevanje skalnatih tal z dinamitom. Ker ne razpolaga »Odbor za osuševanje Barja« z nikakim fondom odnosno kreditom več, trebalo bi izposlovati to subvencijo od države. Po tako začetem delu bi prišli naposled morda vendar do ureditve odnosnih naprav že zdavnaj projektiranih tržnih lop na nabrežnih zidovih, do mesarskih lop s hladilnicami in naposled tudi do modernjšega živilskega trga. Kajti eno je gotovo: Vodnikov trg je stavbišče mestne občine, ki reprezentira milijonsko vrednost in edini primeren prostor na katerem se da zgraditi velika

moderna stavba na štiri fronte. Čas je pa tudi že, da si zgradi ljubljanska mestna občina že enkrat za svoje urade novo magistratno poslopje, svojo staro relikvijo na Mestnem trgu s tistimi Eifflovi stopnicami in temnimi uradnimi brlogi pa na slovesen način »kasi-ra«, obe stranski hiši pa za 2 ali 3 milijone — proda! Za uradne posle pa ta rotovž v XX. stoletju nikakor več ne sodi! — Če pogledamo danes število novih zgradb v Ljubljani, se mora reči, da ste bili ti dve stavbni sezoni (1920 in 1921) sezoni (dva najstih) — palač, kjer ni prostora za ljudi srednjega stanu. Koliko je stanovanjski miseriji s tem odposmagano, bomo konstatirali prihodnjič. Čas bi pa zdaj bil, da bi se pričelo v Ljubljani — s pomočjo države — zgradbo uradnih in delavskih kolonij, kakor se jih gradi za te stavbe v Zagrebu in Beogradu. Kajti tiste famozne stanovanjske naredbe se prekrucavajo s tako nesocijalno metamorfozo, da bodo za nižje sloje kmalu pomenile — katastrofo! — Za prihodnje leto je projektiranih par privatnih zgradb, med temi pa bo zavzemalo največji obseg skupno uradno poslopje »Pokojniškega zavoda za namočenece«, »Delavske zavarovalnice zoper neugode« ter »Okrajno bolnišnice blagajne«. To obširno poslopje (palača) bo stalo ob Mi-

klošičevi cesti nasproti justični palači ter zavzelo cel stavbni prostor od Bahovčeve do sosedne Tomaž Meningerjeve hiše na zgornjem koncu in zgrajeno s skupnim kapitalom 6 milijonov K. dočim bo stavbni svet stal okroglo 2 milijona kron. Sicer se pa pojavlja med zasebnimi krogi vedno večji pogum za zidanje, kar je seveda le pozdraviti, kajti da se je s sedanji stavbami pričelo pred dvema letima, bi bile — za polovico cenejšel!

Darila.

Upravi našega lista je oddala za: Ciril - Metodovo družbo; gđ. Milka 100 K mesto cvetk za god prijatelji - ci gđni. Zinki. — Srčna hvala!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Ribje olje
pristno medicinsko je sveže došlo in se dobi na drobno in debelo.
Drogerija A. Kano, Ljubljana, Zidovska ul. 1.

Trgovski pomočnik
je odslužil vojaško službo, 18-leten, 175 cm visok, 75 kg težak, 7583

Trgovski pomočnik
se takoj sprejme, vešč trgovine z železnimi in specijalno. Plača po dogovoru, bivanja in stanovanja prosto. Ant. Križan, Ajdovščina. 7807

Sprejme se
sveža včeva ali samica k dvema gospodinjstvom, katera bi hotela gospodinjiti samo za stanovanje in hrano. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7615

Blagajna (Wertheim)
se takoj ureja. — Velikost 136x60x60. — Več v trgovini Schwab & Bizjak, Ljubljana, Dvorčni trg 8. 7616

80.000 kron posojila
po 8 do 10 odst. obresti do enega leta. Še dobro situiran trgovec in posojnik proti vknjižbi in drugemu jamstvu takoj. Ponudbe pod »Najboljša vloga 7808« na upravo Slov. Naroda. 7608

Knjigovodja
privrsten, se stalno sprejme za eno do dve popoldanski uri. Ponudbe pod »Knjigovodja 7809« na upravo Slov. Naroda. 7609

Soba
v Mariboru se zamenja za sobo, tudi nameščen, v Ljubljani. Ponudbe pod »Menjati 7610« na upravo Slov. Nar. 7610

Boljša izobražena gospodinja
srednje starosti, se želi izučiti kuhanja in gospodinjstva, zato gre brezplačno v večjo restavracijo ali večjo gospodinjstvo hišo na deželo ali v Zagreb. Ponudbe pod »Gospodinjstvo« na pošto ležeče Ljubljana. 7612

Ženitna ponudba!
Gospodinja, mlada, trgovsko izobražena, želi znanja, najraje s trgovcem ali uradnikom. Ponudbe na »Strela« slovenska pisarna, Novo mesto. 7586

Ženitna ponudba.
Vdovec gostilničar, 57 let star, še čvrst, zdrav, želi znanja in svrhu žentive z vdovo do 45 let staro. Biti pa mora čedna, dobra kuharica, dobra gospodinja, za gostilno dobro izveščena. Imeti mora nekaj premoženja z gostilniškim perlonom. Ponudbe pod »Zvestota 1000 7597« na upravo Slov. Naroda. 7597

Ženitna ponudba!
4 samci v Ameriki, od 24 do 30 let, se želimo poročiti s slovenskimi ali hrvaškimi devojčami v starosti 18—25 let. Katero vesel v Ameriko, naj pošlje svojo sliko. Na zahtevo se obratno pošlje naša slika in denar za potovanje v Ameriko. Ponudbe pod »Amerika 7604« na upravo Slovenskega Naroda. 7604

Kupim rabljenih shobelnikov miz
(Mebelni) ter mizarstvo orodje, v dobri stanja. Ponudbe pod »Skobelnik 7578« na upravo Slov. Naroda. 7578

Klaviro
uglašuje in popravlja sedmo in osmo ter gre tudi na deželo. V. Pavle, Ljubljana, Tržaška c. 45.

400 K nagrade
kdor mi preskrbi hlev za 2 konja, prostor za 3 vozove in seno za lakoj. Ponudbe pod »Hlev 7582« na upravo Slov. Naroda. 7582

Kupijo se:
vsakovrsten stroji in orodje tudi že rabljeni za mehanično stroko. Šivalni, pisalni in razni stroji, dvokolesa. F. Batjel, Ljubljana, Zvonarska ulica št. 1. 7585

Notar dr. Strelec
v Ormožu sprejme takoj substituta ali izveščanega kandidata. Nadalje solicatorja ali kako drugo bolje izveščano pisarniško moč. Stanovanje zasigurano. Plača po dogovoru. 7614

Ženski šivalni stroj
dobro ohranjen se kupi. Ponudbe pod »Šivanje 7590« na upravnitvo Slov. Naroda. 7590

Iščo se dobro oskrbno mesto ob morju
za 5 letnega boljšega dekca. Ponudbe pod »Morje 7557« na upravo Slovenskega Naroda. 7557

5000 kilogramov praproti
za stello, za konje ali govedo na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7550

Zamenja se abonement B
loža 5, I. red
za abonement E ali A, loža 5, 6 event. 7, I. red. Prijave na poštini predal 127. 7559

Decimalna tehtalca
za 1000 kg se kupi. Ponudbe pod »Tehtnica 7566« na upravo Slov. Naroda. 7566

Posestvo
od 80 oravov sastoječe iz oranica, šuma, livada, pašnjaka in lepih vinogradih se takoj po ceni prodaja radi prisilne sejitbe. Pisati: Ivan Grčić, Pankov-Ljudec 78, Ljuba. 7593

Knjigovodkinja
samostojna moč, izurjena bilancistka, želi premeniti službo. Ponudbe pod »A. K. 7469« na upravnitvo Slovenskega Naroda. 7469

Pomožnega uradnika
veščega strojepisja in še event. stenografije, sprejme takoj tržaška občina Ljutomer. Ponudbe s pogoji na občinski urad Ljutomer. 7613

Natakarica
katera bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, želi sprejeti službo najraje kje na Stajerskem. Naslov pove uprava Slov. Narod. 7606

Iščo se
izurjena šteparica za čevlje. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Viktorija Vukotić, Opekarska cesta 31. 7577

Psi, seterji
s črno, dolge dlake, lepi, 6 tednov stari se prodajo. Naslov pove upravnitvo Slov. Naroda. 7580

Dr. Rok Jesenko
je otvoril
odvetniško pisarno
v Sevnici.

Sobna in kuhinjska oprava
se da v uporabo oziroma shranitev. Ponudbe pod »Oprava 7603« v enem tednu na upravo Slov. Naroda. 7603

Šivilja gre šivat na dom.
Ponudbe pod »Na dom 7600« na upr. Šl. Nar. 7600

Proda se
velika ameriška pisalna miza. Velika pisalna miza v barok slogu z nastavkom s 3 predali. Dvojna pisalna miza z 11 predali in dvema nastavkoma za akta, in močna klop. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7596

Predvito trto kakor tudi lanišče
kupaie po najvišji dnevni ceni ali zamenja v platno
Ne prodajte poprej dokler ne vprašate trvdko

Ivan N. Adamič
Ljubljana, Sv. Petra c. 31. Telef. 441.
Nakupovalci se sprejmejo.

Tvrška za izdelovanje fotografičnih razglednic
iz vseh krajev Slovenije izdeluje po najnižjih cenah

Fotofon
Ljubljana, Aleksandrova c. 5, I.

Razglas.
Ker ni bil občni zbor za razdružitve sklepčen 16. oktobra 1921 se sklicuje drugi občni zbor po § 35 kol. na dan 13. novembra 1921 ob 15. uri.

Kmečka posejilnica v Begunjah pri Cerhanici.
Odbor.

Nova enodružinska hiša v Mariboru,
Trdnjava ulica, (v katero se lahko naseli že s 1. novembrom) 4, sobe, kuhinja, klet, pralnica, s pritlikinami, kompletna z instalacijo in z vrtom za 250.000 K na prodaj.

Pojasniti daje stavbenik
Kilfmann v Mariboru.

Lanišče in predivo zamenja v platno
mehanična vrvarna, terilnica in predilnica

Anton Šinkovec,
Kranj - Grosuplje.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehejalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Avd. Agnola, Ljubljana
priporoča svojo zalogo
stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvir in vseh v te stroko spadajočih predmetov. Stoklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 4013

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICelj, Dunajska c. 16, se priporoča. Izvršitev točna cene zmerno. 1250

Velika zaloga klobukov in slaničnikov se dobi pri

Franc Cerar
tovarnar v Stobu reča Domžale
Prezemajo se tudi stari klobuki in slaničniki v popravilo pri Kovačeviči in Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.

Misi, podgane, stene, škarki
in vna gelacen mora poginiti, ako porablja moja najboljša prekušana in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane 16 K; za škarkarje posebno močna vrsta K 25; tinktura za stene K 15; uničevalec moljev K 10 in 25; prašek proti mršom K 10 in 25; mazilo proti ušem pri ljudih K 5—12; mazilo za uši pri živalih K 10 in 25; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin). Prašek proti mravljam K 10 in 25. Pošta po povzetju Zavod za eksport M. Jankar, Petrinjska ul. 3, Zagreb 15. Preprodajati popusti

L. Jugoslavanska tovarna
za gume in kovinske predmete d. z. o. z.
Slovenska Bistrica.
Oferiramo naše prvovrstne rožene gume v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence.
Zahvaljuje čestiti! Prodaja na roko!

Trstje za stroje izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 3.50 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13 Travo.

Prijazno stanovanje
obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, z električno razsvetljavo v predmestju, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo v mestu. Dopis pod št. R 16—7480 na upravo Šl. Naroda. 7480

Pozor!
Priporočam cenj obšitvijo, trgovcem in in odjemalcem

najboljše pecivo iz medu,
parkeljne, vseh vrst božičnega blaga, božične svečke, sploh vse po najnižjih cenah. Zahvaljuje čestiti!
Z odličnim spoštovanjem TRANC GVI-LAK, Slov. Bistrica. 7347

ERJAVEC & TURK
trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“ 6186
(prej Kammersehmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa.

Jetika!
Specialist za pljučne bolezni
Dr. Pečnik
ordinira v torek in petek: 11 — 12 ure in 2 — 4 ure v Mariboru, Razlagova ulica 21.
Vse druge dni pa Št. Jurij ob I. 3275

Ponizki ceni:
nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, tudi malo rabljeni.

F. Batjel, Ljubljana,
Stari trg št. 28. Karlovska c. 4.

STAMPILJE
iz kavčika
Ciril Sitar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 15.

Dražbeni oklic.
Vsled sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 21. 10. 1921 A I 695/21/25 se bo vršila v prvem nadstropju hiše št. 7 Stritarjeve ulice v Ljubljani

prostovoljna javna dražba
v zapuščino po pokojnem gospodu Otonu Seydl, zobotehniku iz Ljubljane spadajočih premičnin. Prodajalo se bo v dneh 25. in 26. ter eventuelno tudi 27. t. m. vsakokrat zjutraj od 9 — 12 in popoldne od 3 — 6 ure.

Prodalo se bo sobno opravo, opravo za čakalnice, obleko, veliko jako lepih zobotehničnih instrumentov, zobotehniške stole, umetno zobovje, zlato, ki se rabi za zobotehniko, vse zobotehnične potrebščine, fotografski aparat, razne zobotehnične knjige, 1 tono premoga, dva sežnja drv, železen štedilnik, lovska oprava, razne oljnatne slike i. t. d.
Ljubljana, dne 21. oktobra 1921.

Dr. Karl Schmidinger i. r.
notar kot sodni komisar.

Pozor! ZIMA. Pozor!
Zimo za zimnice vsake vrste v vsaki množini izdeluje in prodaja po najugodnejših dnevnih cenah trvdka Lovro Ječetuša vдова, žimo-preja, Strazišče pri Kranju. Vzorec na razpolago in na zahtevo poštne prosti. 6544

Parketne deščice
z slavenskega hrasta dobavlja v vsaki množini in poklada najceneje
Tel. št. Jos. R. Puh Tel. št. 513.
Ljubljana, Gradaška ulica št. 28.

I. jugoslovanska barvarija krznarstvo in strojarnica PETER SEMKO, Glince 230
sprejema vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.
Dela prevzemam: Gradišče št. 10.

Dva tovarna avtomobila
dobro idoča po 4 tone PH 35 — 40; se prodaja za ceno K 65.000. — Jo-
sep Jaj, avto delavnica, Tržaška c. 28 Maribor. 7039

Rezanje drv
z motorno žago ter dobavo drv, vsako množino dostavljeno na dom, priporoča
Lud. Heršič, Ahnoljeva c. 10, (Tramvajška postaja Sv. Petra cerkev), 6982

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovijev v Ljubljani
Volfova 12.

„Diamant“
Pozor, pekarji! „Diamant“ tvornice Hauser & Šobotka, Dunaj-Stadlau v predprodajni kavovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo
Edvard Dušanec, Zagreb. Skladništvo Strossmayerova ulica 10. 7269

Največja zaloga klavirjev in pianinov v Ljubljani.
Trvdka Jeron Hubad, rej. Doleno, Ljubljana, Hiltnerjeva ul. 5, priporoča v nakup najboljše instrumente prvovrstnih tovarov po solidnih in zmernih cenah.

Kapital K 20.000.000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

Podružnici: Novo mesto in Rakek.

Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Razglas!

Dne 2. novembra 1921 ob 9. dopoldne se bode začelo razprodajati zemljišča pok. zdravnika g. Feliksa Ferk pri Sv. Barbori in sicer v 16 skupinah. Natančnejša pojasnila daje dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru in g. nadsvetnik Ernest Ferk pri Sv. Barburi.

Otvoritev nove trgovine.

Podpisani naznanjam, da sem otvoril v bivših opučenih trgovskih prostorih g. E. A. Kregarja, Sv. Petra cesta 23

trgovino z galanterijskim blagom na drobno in na debelo.

Zaloga vseh šolskih potrebščin in stalna zaloga kleja (lima).

A. Stadler.

Mesnate in klobasarske specialitete, slanino, la mast (specijalna marka).

Novosti: prvovrstne mesnate konzerve, prave kranjske klobase, priporočamo vedno sveže takoj dobavljivo po najnižjih dnevnih cenah. Zahtevajte cenike.

Tovarne konzerv in mesnih izdelkov d. z. o. z.

Vrhnika — Jugoslavija.

Osebnih in tovarnih

avtomobili

tvrdke

„Flat“ Wien - Turin

tako dobavljivi.

Glavno zastopstvo:

O Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11.

Postelja in omara

se prodasta. Rožna dolina 21. II. nadst. od 6-7 zvečer.

Visoko nagrado dobi

kdo preskbi stanovanje z vsaj dvema sobama s pritlikinami v Ljubljani, tudi v novi hiši. Dopolni se pravi na eno avto tega lista pod „Nova hiša 7522“.

Meblovano sobo

event. dve za 2 osebi (mož in žena), če mogoče s separiranim vzhodom, se išče za takoj ali pozneje. Najemnika postranska stvar, posredovanje se honorira. Dopisi pod „Najemna 7523“, na upravo Slov. Naroda.

Trgovci, nudim Vam žitno - sladno kavo

po najnižjih dnevnih cenah. J. Rojc, Mesto - Ljubljana, električno izdelovanje žitno - sladne kave. 5678

Zdravilski dom na Bledu

se odda za dobo treh let v najem. Ponudbe je vložiti do 20. novembra t. l. pri županstvu občine Bled, tam so tudi podrobni podatki in pogoji na vpogled. 7572

Ježice

kupi trdka

Ed. Suppanz, Pristava.

Prodaj

sode od vina in žganja 10-800 litrov po K 2 liter. Nove bakrene kotle 30 do 100 l za žganje in 1000 kg čajne kompozicije. — Ponudbe pod „Prodaj 7543“, na upravo Slov. Naroda.

Na prodaj

posvetna, hiše v Ljubljani več hiš, vile na Bledu, na Gorenjskem več posvetov za trgovino in gostilno, v trgu na Dolenjskem lepa hiša z velikim vrtom in kletmi, vodne sile in poslopja za tovarno. — Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. 7393

Ažuriranje,

strojno uvezenje motivov, izdelava zastorjev, specialna predtiskanja narodnih vzorcev, električno prebadanje šablon. Toni Jager-Černe & Co. Ljubljana, Židovska cesta 8.

Dve poštene in pridni dekleti

iščeta kake roštene službe bodisi v kakem restavrantu ali gostilni, ne glede radi plače, samo da bi se izučila kuhanja in gospodinjstva. Naslov pove uprava Slov. Naroda 7477

A. KUS

Resl'eva cesta 4

proroka svojo veliko zalogo porcelana, emailirane in lustrirane posode. 7391

Pozor gostilničarji!

Prodaj več o množino

novih gostilniških stolov Komad po K 65.—, Dragotna Puc, Kolodvorska ulica št. 18. 7565

Prazne nove in rabljene

vreče (djakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

Konjske odeje

in fine volnene odeje v največji izbiri po tovarniških cenah pri

M. Bauer, Zagreb

Ilica 39.

Tekstilno blago na debelo. Odeje za zorce pošiljam brzoizvožno na ogled. 6616

Samo za preprodajalce.

Klavir

17562
rvorsten malo rabljen koncertni klavir (Stutzflügel) znamka Gebrüder Stügel b'vi dvorni dobavitelj Wien. nredovno delo, se ugodno prodaja. Naslov na Vrtači 3 na vrtu pritličje.

Privatno hišo

z vrtom v Ljubljani ali okolici kupim. Ponudbe pod „Manjša privatna hiša 7568“, na upravo Slov. Naroda. 7568

Kontoristinja

s 3 in polletno prakso večja slov. in nem. jezika želi premeniti mesto. Ponudbe pod „L. P. 7561“ na upravo Slov. Naroda. 7561

Starejši skladiščnik

išče kakršne koli mesto. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7555

Dva otroška vozička

za ležanje in sedenje se prodasta. Pol v Rožno dolino v baraki 7542

Kuharica

zmožna gospodinjstva in šivanja išče službo k samostojnemu gospodu ako tudi z otroci. Ponudbe z navedbo plače pod „Gospodinjstvo 7573“ na upravo Slov. Naroda. 7573

K 3.000 nagrade

kdo preskbi stranki brez otrok stanovanje z 2 eventualno 1 sobo, kuhinjo in pritlikinami. Ponudbe pod „B. Č. 7555“ na upr. Slov. Naroda. 7555

Konzervatoristinja želi

poučevati klavir

Ponudbe pod „Klavir 7500“ na upravo Slov. Naroda. 7500

Sprejmo se:

2 mehanika, 1 strugar, 1 mizar. Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

Nagrobne svetilke

v veliki izbiri po jako nizkih cenah ima v zalogi trdka O. Za jec, Florijanska ulica 23. 7552

Sprejemam več dobrih

mizarskih pomočnikov

za izdelovanje pohištva. Plača se od kosa. Na željo tudi lahko hrano in stanovanje. Andrić, Kolesarska ul. 7551

Sprejme se mlada

moška pisarniška moč

pri veliki zavarovalnici, bodočast zastiguran. Uradniki zavarovalne stroke imajo prdnost. Ponudbe pod „Zavarovalna stroka 7549“ na upravo Slovenskega Naroda. 7549

Trgovski pomočnik

če slovenskega in nemškega jezika želi nastopiti službo v kakšni specializirani trgovini, najraje v Ljubljani ali okolici. P nudbe pod „A. L. 7548“ na upravo Slov. Naroda. 7548

Manufakturst

dober prodajalec s prama referencami, se takoj sprejme veletrgovini R. Sterneckl, Celje. 7346

Boljša gostilna

z vsim inventarjem v prometnem kraju se vzame v najem. Ponudbe pod „Savinja 37-7454“ na upravo Slov. Naroda. 7454

Trgovski pomočnik

mlad, spretn prodajalec manufakture več trg. mešnega blaga, se sprejme s 15. novembrom. JOS. KRIVEC, Kiska

Samostojno pisarniško moč

veščo slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika, in strojeplako, veščo v vojni stroki, sprejme tovarniško podjetje. Ponudbe pod „Tovarna 7536“ na upravo Slov. Naroda kjer se tudi izve naslov.

Lovci, pozor!

7526

Simo tukaj je možno dobiti zalamčeno pravo lovsko čevlje. neopremeljeno iz n. jonejše najave teletine, kakor tudi vse vrste druge čevlje: Box itd. Sprejemajo se tudi vsa ortopedična dela po naročilu. Izdeluje in razpolaga dr. Kramarčič, NOVO MESTO.

Stružnice in razni stroji za obdelovanje kovin in lesa Odon Kertny, trgovina orodja in tehn. potrebščin, Ljubljana Kolodvorska ul. 37. 7507

Opeko in drva

v vsaki množini prodajam po najnižji dnevni cenli. Priporočam se zlasti gg. zidarjem mojstrom in hišnim posestnikom

Lovrenc Krže, Ljubljana, Trnovski pristan šte. 12.

Šivalni stroji za dom šivanke za šivalne stroje vseh sistemov na drobno in debelo po najnižjih cenah in najboljši kakovosti dobavlja po vsej Jugoslaviji najstarejša in najbolje renomirana tvorka te stroke A. Weisberg, Wien II, Untere Donaustrasse Nr. 23/S. Katalog brezplačno. — 7594 — Hrvatsko dopisovanje

Risalna orodja

Na drobno in debelo. Zahtevajte cenik.

Delavnica za precizno mehaniko Viljem Sequardt Ljubljana Dalmatinova ul. 5.

Pozor, vozniki in izvoščiki!

Seno sladko, v vsaki množini in ob vsakem času na drobno in debelo se dobi v ZGORNJI ŠISKI pri KAMENITI MIZI.

Kot kompanion s kapitalom 500.000 kron

želi vstopiti trgovec k dobro idoči trgovini ali pri kakem dobro vpeljanem industrijskem podjetju. — Cenjene ponudbe je vpslati pod „Kapital/7539“ do 31. oktobra na uprav. Slov. Naroda. 7539

„ORIENT“

družba s o. z. preje

Brata Ebori in Jančar & Co Ljubljana, Miklošičeva c. 4. nasproti hotela „UNION“.

Lastni izdelki oljnatih barv, barve, lakov in steklastega kloba. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Knjigovodja

vješt bilanci kao i hrvatsko-njemačkom dopisovanju traži se odmah. Samo takovi koji posjeduju prvovrstne svjedodžbe neka podnesu svoje ponude na tt. Makso Wohlmut Zagreb, Jurišičeva ul. 3, veletrgovina tekstilne robe. 7558

Prva ljubljanska preoblikovalnica

klobukov za dame in gospode, nadalje velika izbira kinčanih in praznih damskih klobukov.

Klobučarna in modisterija

Barborič — Završan

Ljubljana, Mestni trg 6-7. 6266

Zlata jama.

Zelo dobro vpeljana trgovina manufakturnega, specerijskega blaga in deželnih pridelkov s krasnimi nadstropnimi dobro ohranjenimi poslopji in veliko prostori na deželi brez konkurence v zelo prometnem in lepem kraju se takoj po ugodni ceni za 300.000 dinarjev prodaja. Ponudbe pod „Redka prilžnost/7510“ na uprav. Slov. Naroda. 7510

Iz Havre v Ameriko

samo 6 dni

Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Antwerpen v New York.

Vozne listke in zadavna pojasnila izdaja edino konc. potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani Kolodvorska ulica 41 blizu glav. kolodvora

Kisik, oxygen

za avtorenske varjenje in za medicinske svrhe morete v vsaki količini po 11 din. za m³ naročiti pri Josipu Tscharro, Maribor, Aleksandrova cesta 59. Steklenice za napolnitev naj se pošljejo naravnost na tovarno družba Rado. Steklenice se morejo tudi posoditi. 7579

BETON-ZELEZOBETON-VODNE ZGRADBE-STAVBENO ELEKTROINŽENJERSTVO Jnž. Laurencič & Co. Ljubljana, Rimska cesta 1. IZRABA VODNIH SIL

ŽAGE-MLINI-JEZUZI-HIŠE-VILE-INDUSTR. STAVBE-MOSTOVI PRORACUNI-NACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Naznanilo.

Slav. občinstvu

naznanjam, da sem izstopil kot družabnik iz trvdke Schwab & Bizjak ter vstopil kot družabnik v trvdko

Ložar & Bizjak

Sv. Petra cesta šte. 20.

Zahvaljujem se cenjenim naročnikom in odjemalcem ter se nadalje najtopleje priporočam.

Davorin Bizjak.

Slav. občinstvu

naznanjam, da sem vstopil z gosp. Bizjakom v družbo ter se odslej glasi najina skupna trvdka

Ložar & Bizjak

Sv. Petra cesta šte. 20.

Zahvaljujem se cenjenim naročnikom ter se nadalje najtopleje priporočam.

Jernej Ložar.

Priporočava

najfinejšo tuzemsko in inozemsko sukno za obleke, suknje, površnike, žakete, i. t. d., vsake vrste izgotovljenih oblek, raglanov, zimskih sukenj, površnikov za gosp. in dečke, najmoderneje klobuke, čepice, samoveznice i. t. d. Obleke po meri izvršujeva po najnovjšem kroju.

Ložar & Bizjak

manufaktura, moda, konfekcija, galanterija, modni saloni

Ljubljana,

Sv. Petra cesta številka 20.

Gonilni jermeni

iz velblodove dlake za takojšnje dobavo. Oden Koutny, trgovina oročja in tehn. potrebščin, Ljubljana, Kolodvorska ul. 37. 7308

Tovarna **JOS. REICH** **Barva vsakovrstno blago.**
Kemično čisti obleke
Svetilolika ovratnike, za-
pestnice in srajce.
 Ljubljana, Poljanski nasip št. 4
 Podružnica: Selenburgova ulica 4.
 PODRUŽNICE: **MARIBOR** **NOVO MESTO** **KOČEVJE**
 Gosposka ul. 23. Glavni trg Slov. 39.

Kolesa „Puch“ in „Waffenrad“
 pnevmatika Dunlop, Reithoffer, Aquilla se kupi
 najceneje pri tržnici
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Rudarska združba „Knapovže“ v Medvodah
 sprejme mlajšega

knjigovodje
 Slovenca, ki bo opravljal združbeno korespondenco. Ponudbe s prepisi spric-
 val se naj pošljejo na gorenji naslov. 7514

COSULICH - LINE
 preji (Avstro-Amerikana) Trst - Amerika
 prevaža potnike v New York redno 3 krat v juž-
 no Ameriko po 1 krat mesečno.
 Pojasnila daje in voz- **SIMON RMETEC**, glavni zastopnik za Slovenijo v
 ne liste prodaje Ljubljani, Kolodvorska ulica 36

Prodaja na primerna odplačila!
Amerikanska trdnja
„SINGER“ šivalni stroji
Bourne & Co, New York
 je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati
 vse v to spadajoče posle kakor:
 urejevanje tvornic s specialnimi „Singer“ šivalnimi stroji vseh vrst z
 električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt
 in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.
Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3
in v vseh večjih krajih države SHS.
 Mehanična delavnica za popravila povečana.

250 **Modni salon** **250**
Stuchly - Maške
 Ljubljana, Židovska ul. 3.
 Ima v zalogi fine in najnovejšo obleke ter **kinčano**
klobuke in čepice
 od K 250— naprej.
250 Popravila se sprejemajo. Žalni klobuki vedno v zalogi. **250**

Največja zaloga
moških in ženskih izgotovljenih oblek
 v trgovini

O. Bernatovič
 Ljubljana, Mestni trg 5-6.
 Po znatno nizkih cenah.

CARO IN JELINEK
 internacionalna transportna d. d.
 Sienh, Sušak, Zagreb Maribor, Jesenice,
 Koprivnica, Subotica Budimpešta, Regensburg.
 Telefon 1506. Brzojavi: Carolinek.
Caro & Jelinek d. d., Wien I., Deutscherplatz Nr. 4.
 Berlin, Prag, Trst, Bratislava, Bredava, Buchs, Dčtin, Cheb, (Eger)
 Halbstadt u. C., Hamburg, Karlove Vary, Innsbruck, Passau, Podmokli
 Tyn N/V.
 v svesi z
DANZAS & CO., delniška družba
 Basel, Zürich, Geneve, Buchs, St. Gallen, Paris, Lyon, Milano, Strassburg,
 Mülhausen, London, Mannheim, Frankfurt a/M., Stuttgart, Mainz
 priporočata svoj skupni
redni specialni promet
 v Svico, Francijo, Italijo, Belgijo, Angleško ter Nemčijo in iz teh držav.
 Specialna služba za transport jacek, perutnine, sliv, pekmeza itd.
 Redni zbiralni promet: iz Dunaja, Prage v Subotico preko Bruck —
 Kralyhida — Kelebia in iz Budimpešte v Subotico.
 Vsa zaželjena pojasnila za ta promet daje podružnica v Subotici.

V gostilni
„pri Fajmoštru“
 se toči prevrsten sladki
vinski mošt
„jeruzalemec“

iv. Jax in sin
 Ljubljana, Gosposvetska c. 2
šivalni stroji
 naborna konstrukcija
 in elegantna izvršitev
 iz tovarne v Lincu
 Ustanovljena 1. 1867
 Posreduje posle brezplačno
Pisalni stroji „Adler“
 Gostilni zastoj in franko.
Kolesa iz pretek tisolet:
 Dürkopp, Styria, Waffenrad.
 Začasno znižane cene.

„PARAMON“

Gumijevе pete. Nepo-
kontljiva trajnost. Tvor-
nica: Bratislava - Petr-
žalka. Prodajni biro: Pa-
ramon Gummiindustrie,
 Wien VII. Neubaugasse No. 7.

Lovci!
 Lovske puške vseh sistemov, od
 najfinjših do najnavadnejših,
 različne municije in reparaturo
 vsakovrstnega orožja kakor tudi
 montažo daljnogledov Vam
 poskrbi

Janko Mišic,
 puškarski strokovni učitelj in zastopnik
 slovenskih puškarskih v Borovljah.
 (Avstrija). 5731

Sve vrste
šivalnih strojev
 iz tovarne
 „Kaiser“, „Neumann“,
 „Vesta“
 uz tvernitke cene
 neposredno iz tvornice
 ili ocarinjeno sa skla
 dišta Zagreb nudi
 Posebni odlozi za šivalne stro-
 jeve na veliko
 — glavno zastupstvo —
Em. Fischer, Zagreb,
Jurišićeva ul. 6.
 Telefon broj 3-98.
 Doknadni dijelovi šivalnih strojeva i
 dvokolica te prevrnodnih inozemskih
 pnevmatika na veliko i malo
 Tražite ojejenik.

Inženier dr. Milutin Hladnik
 Ljubljana, Alibon
Specialna služba
ne podjetja za be-
tonske, železob-
tonske in vodne
zgrade.
— izraba —
vodnih sil.

Šivalni stroj **Slušateljica** **Primorski begunc,**
 dobro ohranjen, briljantne uhane male
 in angleški kostum za srednje postavu,
 popolnoma nov se ceno proda. Vrata
 se v trgovini na Dunajski cesti 6.
 7837
 univerze išče sobo s hrano ali
 tudi brez hrane. Ponudbe pod
 „Slušateljica 7567“ na upravnishvo
 Slov. Naroda. 7567
 ki je dovršil I. razred gimnazije ter eno
 leto kot pisarniški pomočnik pri sodni
 šče službe kot praktikant. Ponudbe
 pod „Primorec 7563“ na upravnišvo
 Slov. Naroda. 7563

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
 prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in lovčevski premog
 vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premo-
 govnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska
 podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: **PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Dunajska ulica 19.**

P. Magdič,
 Ljubljana, nasproti glav. pošte.
Dospele zadnje novosti
 obleke . . . . . od K 1600.—
 kostumi . . . . . „ „ 2800.—
 plašči . . . . . „ „ 1900.—
 svilene bluze . . . . . „ „ 750.—
 angleške flanel bluze . . . . . „ „ 195.—
 Velika izbira večernih oblek iz kine-
 škega krepa in svile, svil. trikot-obleke.
 Pletenine, zim. perilo, rokavice, nogavice.
 Vsi modni predmeti.

Vabilo na subskripcijo.
 Podpisani konzorcij je sklenil ustanoviti **delniško družbo za eksploatacijo**
vodne sile reke Krke. V kratkem bode dogotovljena prva centrala v Zagracu, ki
 bo preskrbovala z električnim tekom še tokom tekočega leta velik kos Dolenjske, ka-
 kor Krko, Stično, Št. Vid pri Stični, Višnji gori, Zaln, Grosuplje, Šmarje, Škofljico,
 Dobrepolje itd. V slučaju večje uporabe električnega toka je na Krki še več za eksplo-
 tatio zelo pripravnih mest.
 Delniški kapital družbe bode znašal K 6.000.000.— ki se sme zvišati s skle-
 pom občnega zbora na K 10.000.000.— Kapital bode razdeljen na 7500 delnic po
 nominalne Din. 200. — K 800.—
 Vsled tega se daje na javno subskripcijo omenjeno število delnic po nomi-
 nalni ceni. Za stroške emisije in kolek pa je plačati za vsako delnico še Din. 20. —
 K 80.— Na subskribirane delnice odpadajoči znesek je vplačati takoj ob prijavi.
Subskripcija se bode vršila
od dne 15. oktobra do 15. novembra t.l.

pri Slovenski eskomptni banki in Ljubljani ter njeni podružnici v Novem mestu, pri
 Ljubljanski kreditni banki in Ljubljani ter Hranilnici in posojilnici v Višnji gori.
 Delnice bodo deležne čistega dobička iz 1. januarja 1922 ter bodo oprem-
 ljene s kuponom za 1. 1922.
 O subskribiranih delnicah in o vplačilu se bodo dajala prijaviteljem posebna
 potrdila.
 O dodelitvi delnic se bo subskribentom poročalo, kadar bode prijava končana,
 nakar dobe časno potrdilo o dodeljenih jim delnicah proti vrnitvi potrdila o sub-
 skribiranih delnicah, odnosno vrnitev vplačanega zneska, kar bode preseglo predpisano
 višotino. Originalne delnice prejmejo podpisovatelji proti začasnemu potrdilu, kakor
 hitro bodo dotiskane.

Konzorcij „Elektrarne Zagrac“ v Višnji gori.
Mihail Omahen,
Ivan Končina,
Milan Končina,
Anton Rojec,
Josip Javornik,
Henrik Lobe,
Ivan Šteh,
Martin Videniš,
Franc Koščak.